RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2593 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ BẢY 7 NOVEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI				
	Giấy tây mỏng, mực thường, chữ in lấm lấm	Người đưa đến nhà	Giới về chợ Hôm	Hải Dương Thái Bình Nam Định	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$90	6$60	6$30	6$60	12$00
Các làng xã		8.00	0.00	0.00	9.00	»
Các công sở	»	6.00	5.50	5.00	5.50	»
Sáu tháng	3.10	3.50	3.00	2.80	3.30	6.00
Ba tháng	1.60	1.80	1.60	1.45	1.65	3.00
Một tháng	0.55	0.60	0.60	0.50	0.60	1.00

Les abonnements prennent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres testinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0=065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$10 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Đức Khải-Định Hoàng-đế thăng hà

Đức Khải-Định Hoàng-đế thăng-hà sáng hôm nay, hồi 5 giờ. Quan Toàn-quyền liền thông-tư bằng điện-báo cho các quan thủ-hiến các xứ biết tin buồn đó và thông-sức cho các công-sở đều phải kéo cờ tang suốt cả ngày thứ bảy.

AI LÀ NGƯỜI GIÀU?

Thế-giới ngày nay là thế-giới kim-tiền; ông thần tiền đã hẳn thành ra một vị chủ-tể hết cả mọi sự mọi vật trên mặt địa-cầu. Từ xưa đến nay, sự giàu vẫn là dầu năm phúc, cái giá trị người giàu bao giờ cũng vẫn quí mà đến ngày nay cái giá-trị ấy có lẽ lại càng quí gấp muôn phần. Nhất là ở một nước người còn hiếm, của còn kiếm như nước ta, một trăm cái cái gì cũng còn thua sút kém người, mà hỏi đến chuyện gì, nghĩ đến việc gì, muốn kinh doanh thì thôi gì cũng không có anh không-phương không được; ta lo về cái tiến-đồ tiến-bộ của nước ta bao nhiêu thì ta phải cầu tới cái thế-lực kim-tiền bấy nhiêu, mà cầu tới kim-tiền bao nhiêu tức là phải trông cậy mong mỏi ở người giàu trong nước bấy nhiêu vậy.

Vậy thử hỏi ai là người giàu ở trong nước ta bây giờ, có hay không, nhiều hay ít? Cứ lấy cái nghĩa nông cạn hàm-hồ mà nói, thì lắm của nhiều tiền là giàu, lắm ruộng nhiều đất lá giàu, vườn cau ao cá, nhà ngói cây mít là giàu, xe ngựa lâu đài, ngọc ngà gấm vóc là giàu; kẻ người giàu như thế, thì nước ta dù mang tiếng là một nước nghèo thật, cũng không đến nỗi hi-hăn gì; ta chẳng từng thấy ở các vùng nhà quê có hiếm chi nhà ruộng thẳng ao liền, vựa to bỏ nhỏ, thóc cho vay khắp mấy tổng, tiền đặt nợ kể hàng muôn, có khi vàng bạc không biết dùng để làm mà phải bỏ hũ bỏ vò, vùi sâu chôn chặt ở dưới đất đấy ư? Ta lại chẳng từng thấy ở các nơi thành-thị có hiếm chi người bạc để băng hàng muôn, nhà cho thuê kể dãy, ô tô chạy rầm phố, vàng ngọc quần đầy người, có khi hứng của quá đến vứt đi hàng trăm hàng ngàn mà mua chuốc lấy một cái tên gọi ông kia bà nọ đấy ư? như thế ai bảo nước ta không có người giàu.

Song, lấy cái nghĩa thâm thiết xác-đáng mà nói, thì như lời các nhà sinh-kế-học đã giải, của cải đương không mà làm ra được cho cô, đương ít mà làm ra được cho nhiều mới là giàu; người làm giàu là lấy cái sen mất tinh thần, xét biết của-cải ở nơi nào, khai phát cái của-cải ấy bằng cách nào mà đem hết cái nghị-lực kinh doanh, khéo dùng cái thiên-tài sáng-tạo, hoặc sinh-vật, hoặc thành vật, khiến cái của-cải ấy trở nên có lợi cho đời người mà mình được thu lợi về phần mình. Gọi là người giàu ở các nước Âu Mỹ bây giờ là những ông vua sắt, vua gang, vua bông, vua khoai, vua kim-cương, vua dầu hỏa, khai phá những sở đất hoang hàng hai ba mươi vạn mẫu, quản-lý những cái công-xưởng hàng năm bày chục ngàn người, đương những nơi rừng sâu hang thẳm mà làm biến thành ra thế-giới bạc vàng, đương những chỗ núi đỏ cát vàng mà làm biến thành ra non sông gấm vóc; người ta làm được cái công nghiệp một ông giàu như thế là bởi cái trác-thức tiên-kiến, cái năng-lực tiến-thủ, cái chí khí quả-quyết, cái công-phu nhẫn-nại của người ta, chứ không phải luồn-lối khéo mà nên giàu, không phải lừa gạt giỏi mà nên giàu, không phải ăn may gặp vận mà nên giàu. Ấy người giàu là thế, có đủ được cái tư-cách thế, làm nên được cái công-nghiệp thế mới xứng đáng cái huy-hiệu người giàu vậy.

Những người mà gọi là người giàu ở nước ta bây giờ có đủ được cái tư-cách thế không? Có làm nên được cái sự-nghiệp thế không? thì ta chưa dám biết; nhưng ta thường nghe ở trong xã-hội ta khảo nhau cái phương-pháp mau-nhiệm làm giàu chỉ có mấy cách: một cách là làm quan để làm giàu, làm dân lý chính trong khoảng độ chín mười năm thì thấy có bạc vạn tiền nghìn, tạn ngay được năm bảy tòa nhà phố, một hai sở đồn điền là ít. Một cách là luồn lọt mánh-khóe để làm giàu, kiếm được ông thầy tốt, chiều được ông chủ thương, xin được một vài việc lính trưng thầu-khoán to, thế là có ngay được tiền đóng bạc chảy. Một cách là mua lường bán gạt, bày mưu sâu, lập chước độc để đánh lừa những kẻ phác thực hiền lành mà lấy cơ-nghiệp của người ta lúc nào không biết! Một cách là cho vay dặt nợ, một vốn bốn lãi để làm giàu, chẹt người ta trong lúc cơ-nhỡ khốn cùng mà đợ nhà cố đất, một đồng lấy thành năm thành bảy, thì mấy nỗi mà nỗi lưng. Ấy những cách làm giàu thông-hành ở xã-hội ta như thế. Từ xưa đến nay, từ phương đông đến phương tây, cái phương-pháp sinh tài bao giờ ở đâu cũng bất ngoại có nông công thương cổ, mà duy ở xã-hội ta ngày nay lại trái hẳn cái thường lệ ấy, đất hoang mười phần đến năm sáu phần chưa khai phá, khoáng-sản ít ai khai-thái, công-xưởng ít ai sáng-biện, việc buôn xuất cảng nhập cảng không từng kinh-lý đến một tí gì mà cũng nay ra có được một số người giàu thì là thật!

Ôi! trong nước cũng kể có người giàu, mà lợi-nguyên trong nước không thấy mở-mang, tài-sản trong nước không thấy tăng tiến, chẳng những lợi-nguyên không mở-mang, tài-sản không tăng tiến, mà cứ trong một huyện có một hai nhà giàu thì kể hàng mấy vạn nhà vì đó mà tuyệt nghiệp, trong một lúc có một vài người nổi vốn thì kể hàng mấy vạn người vì đó mà nheo-nhóc khó-khăn, như thế thì mong trong nước có lắm người giàu làm gì! mà theo cái nghĩa «giàu» như các nhà sinh-kế-học đã giải trên kia và đem sánh với các người giàu Âu Mỹ, những cách làm giàu thông-hành ở xã-hội ta đó có phải là những cách làm giàu chính-đáng không? mà những người dùng đến cái cách không chính đáng để làm giàu có đáng gọi là người giàu không nhỉ?

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 5 Novembre 1925

Các chánh-đảng với tòa nội-các mới

Trước khi nghị-viện bỏ về quyết-nghị tín nhiệm tòa nội-các M. Paul Faure có đọc lời tuyên-ngôn của chánh đảng xã-hội nói đảng ấy không bỏ về, vì đảng ấy xét rằng nay đã qua thời nguy-cấp và chánh-phủ vẫn không kể đến mọi lời cảnh cáo của đảng ấy. Đảng ấy lại xét rằng cái chương-trình tài-chính của tòa nội-các viên-vông quá. Về việc Maroc và việc Syrie thì đảng ấy muốn rằng các việc ấy nên giao cho tòa thẩm-phán quốc-tế nghị xử.

Các báo về tả đảng liên hiệp đoàn binh-phẩm về việc đầu phiếu quyết nghị tín nhiệm tòa nội-các, có tỏ ý tiếc rằng đảng xã-hội không bỏ về, song các báo ấy cũng biểu đồng tình với báo *Œuvre* mà nói rằng không cần cái đại đa số về với tòa nội-các thắng lắm, nhưng chỉ cốt một điều rằng cái đại đa số ấy chính là cái số của M. Painlevé ủng cộ vào để cầm quyền-chính trong nước mà thôi. Nhiều báo nói đến việc nghị-viện hoan-hô trong khi M. Painlevé nói đến giao-ước Locarno.

Tại nguyên-lão nghị-viện

Dân-chủ tả đảng cử M. Caillaux ứng cử vào hội-đồng ngoại-giao thế chân cho M. Léon Bourgeois tạ thế.

Việc xảy ra ở Damas mới rồi

Về việc rối loạn ở Damas ngày 18 octobre bộ ngoại-giao có lại-cáo rằng cứ xét như tình-trạng việc rối loạn xảy ra hôm ấy, thì các phương-sách trừng phạt thi-hành rất là vừa phải. Dân Âu-châu không ai bị thương hại cả. Quân lính tổn-hại mất mười người, trong số ấy có ba người Pháp, và một trăm người bị thương, trong số ấy chỉ có hai người Pháp.

Việc chính trị nước Anh

Trong cuộc bầu cử hội-viên thành-phố ở Londres mới rồi, đảng bảo-thủ được 938 ghế, đảng lao-động được 364 ghế, đảng độc-lập được 57 ghế, đảng tự-do được 27 ghế. Đảng lao-động hơn trước được 88 ghế, đảng bảo-thủ kém trước mất 57 ghế.

Việc nước Ba-tư

Chính-phủ Anh đã công-nhận vua Pehlavi là quốc-vương nước Ba-tư.

Việc ở Nam-Mỹ

Nước Equateur và nước Colombie tuyệt giao với nhau.

Việc nước Nhật

Ngày thứ bảy sau nhân dịp ngày kỷ-niệm cách mệnh nước Nga, tướng Kato, M. Shidehara, và các nhà ngoại-giao sẽ dự việc khánh-thành bộ đại sứ của chánh-phủ Xô-viết mới làm lại. Các đại-biểu đảng lao-động Nhật-bản không được mời đến dự lễ.

Quan thủ-tướng nói chắc rằng quan thượng-thư bộ hải-quân, và quan thượng-thư bộ tài-chính nhượng bộ [illegible], thì sẽ họp ý nhau về việc xin tiền để đóng các tàu phụ.

Quan thượng-thư tài chính ưng chuẩn việc đặt mười số coi về việc tăm tang phụ vào bộ nông lâm. Trong tháng octobre, Nhật xuất-cảng 33.098 balles bông. So với tháng septembre, thặng được 5 700 balles, so với tháng octobre 1924, thặng được 20.100 balles.

Trung-hoa với Nhật-bản

Trước khi Ngô quang-Tân tổng-trưởng bộ chiến-tranh Trung-hoa kiểm-hành ở Tokio đi Bắc-kinh, có đệ-trình nhiếp-chính-vương một bức thư của Đoàn-kỳ-Tuỳ xin Nhật-bản tán-trợ cho để duy-trì cuộc bình-an ở Viễn-đông.

Hội-đồng quan-thuế ở Trung-hoa

Ở Tokio có tin rằng Nhật-bản, nước Anh và Hoa-kỳ đề huề với nhau để giải quyết cái vấn-đề quan-thuế Trung-hoa, cùng là vấn-đề tạm phụ tạm đặt để đợi thi-hành thuế lệ mới.

Lại có tin rằng khoản thuế phụ Trung-hoa xin định là 5%, kết cục hội-đồng lại không ưng thuận mà thôi. Nhật, Anh và Mỹ xem chừng hợp ý nhau định khoản thuế ấy là 2 1/2 %.

Tiểu-ban thứ nhất ưng công nhận cho sở quan-thuế Trung-hoa được tự-trị, song khoản thuế li-kim phải bãi đi mới được. Song việc ấy chẳng qua là về đường lý-luận đó mà thôi, vì thi-hành cho đến nơi đến chốn phải mất nhiều năm mới xong.

Việc chiến tranh ở Trung-hoa

Nhạc-Tuấn đốc quân Hà-nam hình như muốn hỏi cái thái-độ trung-lập để đề-huề với Ngô-bội-Phu và Phùng-ngọc-Tường mà đánh Trương-tác-Lâm. Phùng-ngọc-Tường thấy quân của đảng Phụng-thiên tụ tập ở chung quanh Bắc-kinh, nên ban đêm đã cho quân tiến đến Phong-đài và Tăng-châu. Các tướng tụ tập quân lính ở các nơi song vẫn tuyên-bố rằng sẵn lòng duy trì cuộc hòa-bình.

Hoa-kỳ với nước Pháp

Đại-tướng Dawes nói rằng cuộc điều-đình về trái khoản không thành công, làm cho tiền franc hạ giá, và làm tổn hại cho việc thương-mại Hoa-kỳ, đại-tướng nói Hoa-kỳ nên rộng rãi với nước Pháp.

Có tin rằng nước Hoa-kỳ phản kháng về cái việc đem nhảm rằng quân lính phòng phóc vào thành Damas.

(Indopacifi)

Việc Syrie tại thứ-dân nghị-viện

Ngày hôm nay đảng cộng-hòa dân chủ liên hiệp ở thứ-dân nghị-viện sẽ xin định đến ngày mai thì chất vấn về việc Syrie. M. Painlevé sẽ xin hoãn để khi đại-tướng Sarrail trở về tới nơi và xin nghị việc bổ phiếu tín nhiệm.

Chiến sự ở Syrie

Đạo quân tiếu ở các đường đồn ở Hermon bắn nhau với địch-quân, các đội quân khác đi ở miền Nabek, không xảy ra việc gì cả.

Chiến-sự ở Maroc

Đại-phi-cơ Hoa kỳ hiện nay ở Maroc đến ngày 15 novembre sẽ bỏi. Các phi hành gia sẽ trở về Pháp.

Số nạn xe-cộ ở Londres

Cứ theo như biểu tổng kê của sở cảnh-sát, thì trong 230 696 cái nạn rải ra xảy ra ở Londres trong tháng juillet, août và Septembre, có 207 người chết.

(Havas)

VĂN UYỂN

Tiễn bạn

Mưu

Biết ai chửa được bao lâu,
Vèn quen hơi tiếng đã sầu chia phôi
Ông xanh sao khéo trêu người,
Bảy ra kẻ ngược người xuôi cho đành.

Hát nói

Đà-giang tiễn biệt,
Khách với mình chửa thân thiết chi lâu
Lác phân-ly này cũng ân sầu,
Sao thế nhỉ vì đâu ra thế nhỉ?
Khách địa tha-hương tình thế thế,
Đồng thanh đồng khí lẽ xưa nay,
Trót yêu nhau đàn hát mấy đêm nay,
Mai sớm để chia tay người mỗi xứ.
Thậm hỷ quân chi qui, điệc tích quân chi khứ.
Tình khứ-lưu lưu-khứ một vài câu.
Yêu nhau xin chớ quên nhau.
Năm chầy tháng chửa bao lâu mà chầy
Tràng-phàng rồi lại có ngay.

Dương-tự-Hường

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Làng tôi mới xảy ra một cái ẩu mạng bất ngờ, không biết đối với pháp luật thì ra thế nào, xin nhờ chỉ bảo cho thì tôi được đội ơn lắm.

Nguyên tên D. ở làng N. H. thuộc huyện T. T. tỉnh Hà-đông, nhân nhà có gỗ, có mời người chú họ là tên H. đến. Tên H qua sông tên N. ở liền ngay đó, thấy con bò bước ngay lối đi, mới chơi nghịch lấy tay vỗ vào con bò. Con bé con tên N. đang lấm em đứng đấy, thấy vỗ vào bò sản nhà mình, liền chửi tên H. Tên N. trong nhà nghe tiếng, cũng vội vàng chạy ra đánh tên H. Hai bên vật nhau, tên H. sức yếu bị ngã, đến khi dậy được, tức quá liền vớ lấy mẩu gạch ở dưới chân ném, không ngờ rằng phải đứa bé lên 3 kia, đứa bé ấy bị tử thương, đem ra nhà thương chữa, cách mấy hôm sau nó chết, thế là thành ra án mạng.

Sự thể có thế, nhưng vì có kẻ thù-oán tên D. mới xui tên N. đổ lỗi tại tên D. sai người chú là tên H ra đánh chết con mình. (Tên D. lại ở đối cổng với tên N.) Vậy xin hỏi mấy điều sau này nhờ ngài phê bảo cho:

1° Tên H. lỡ tay mà phải đứa bé thì tội lỗi tuế nào, có thể buộc cho là cố sát được không? 2° Tên N. muốn buộc tội cho tên D. cứ đổ diệt cho tên D. đánh có thể được không? và tòa có thể bắt tội lấy thân nhân được không?

LỜI ĐÁP. — Cứ như lời ông nói trên ấy thì không phải cố sát, vì cố sát tất phải dụng tâm từ hạ giờ. Như trường hợp trên ấy, tòa chỉ khép vào tội ngộ sát được thôi, mà ngộ sát thì Hình luật Bảo-hộ điều 195 có dự định phạt giam từ 3 tháng đến 2 năm và phạt bạc từ 20 đồng đến 200 đồng.

Nếu người phạm tội là người lương thiện chưa can án bao giờ thì chắc tòa cũng cho giảm đẳng phạt nhẹ thôi, vậy có thể cho án treo cũng được. Tên H. lỡ ném phải đứa bé thì chỉ tên ấy chịu trách nhiệm chứ người nhà tên N. đổ lỗi cho người khác thế nào được, mà tòa cũng không bắt tội đến thân nhân được.

Ph.-h.-L.

VIỆC HANOI

Nhân dịp tin buồn Đức Khải-định Hoàng-đế thăng-hà, các công-sở Nhà-nước đóng cửa ngày mai. Vậy số báo 2594 đến tối thứ hai 9 novembre, bản quán mới ấn hành

Thời-tiết

7 giờ	25 độ
15 giờ	27 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	9$ 90
— nhì, —	8 85
— ba, —	8 20
Thóc hạng nhất, —	5 35
Bắp nếp —	5 30

Giá bạc. - Kể từ ngày 6 Novembre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ f. 90.

Thị giá quốc trái. — Ngày 5 Nov. 1925 : 43,85 — 50,55. — 40 80 — 49,50. — 66 30.

Quan Thống-sứ đi nghỉ mát. — Chiều tuần lễ sau thì quan Thống-sứ Krautheimer và quí phu-nhân sẽ đi nghỉ mát tại ở Đà-lạt trong vài tuần lễ rồi mới về.

Trong ngạch cai-trị. — Quan Toàn quyền vừa ký nghị định cử quan cai-trị hạng nhì Barry sung chánh văn phòng phủ Toàn quyền đi công-sứ tỉnh Lạng-sơn, thay M. Tharand là quan cai-trị hạng nhất vừa nghỉ.

M. Saint-Poulof, là quan phó cai-trị hạng nhất tại Ai-lao nay thuộc quyền quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Bãi cuộc thi ô-tô ngày 8 novembre này. — Vì ngày hội Đình-chiến năm ngoái, có mấy cuộc thi ô-tô ở đường Bờ sông, được công chúng hoan nghênh lắm, nên tội đồng khánh tiết năm nay định lại mở cuộc thi như thế cho vui. Nhưng vì hôm công bố có mở cuộc thi ô-tô đấy nay, it người tinh nguyện ứng thi lắm, mãi tới chiều thứ tư mà chỉ có 10 người xin dự thi thôi. Bởi vậy ủy ban chánh cuộc hội đã phải triệu tập hội-đồng lại để bàn định xem nên để cuộc thi ấy hay nên bãi.

Hồi 11 giờ sáng hôm qua, hội-đồng đã họp tại nhà M. Normandin, chánh kỹ-nghệ sư lục-lộ, để bàn định về việc ấy thì đã đồng thanh ưng bãi cuộc thi ấy.

Vậy cuộc đua ô-tô ở bờ sông ngày chủ-nhật 8 novembre này không có nữa.

Trung-Bắc học-hiệu. — Xin kính cáo để các nhà có con trẻ học tại *Trung-Bắc học-hiệu* biết rằng vì được Việt-Nam Hoàng-đế thăng-hà, cho nên trường-học sẽ đóng cửa như các công sở Nhà-nước suốt cả ngày thứ bảy.

Vậy đến sáng thứ hai học-trò lại phải đi học như thường.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Các phòng Thương-mại. — Điều thứ nhất nghị định ngày 27 octobre 1922 nay sửa đổi lại như sau này:

Nay đặt tại Hanoi và Haïphong mỗi thành-phố một phòng Thương-mại gồm các tỉnh sau này:

Phòng Thương-mại Hanoi có: Thành-phố Hanoi, các tỉnh Bắc-giang Bắc-ninh, Bắc-kạn, Hà-đông, Hòa-bình, Lao-kay, Lạng-sơn, Phú-thọ, Phúc-yên, Sơn-la, Sơn-tây, Thái-nguyên, Tuyên-quang, Vĩnh-yên, Yên bay, đạo binh thứ hai Cao-bằng, đạo binh thứ ba Hà-giang và đạo binh thứ tư Lai-châu.

Phòng Thương mại Haïphong có: Thành-phố Haïphong, các tỉnh Hưng-yên, Hải dương, Kiến-an, Nam-định, Ninh-bình, Hà-nam, Quảng-yên, Thái bình và đạo binh thứ nhất Moncay.

Cần dùng thầy giáo có bằng Brévet supérieur để dạy tư.

Hỏi tại M. le Directeur nhà máy cánh-kiến ở La phù (Hưng-hóa).

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MỖI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở GIÁY

Muốn cho vay tám nghìn bạc, nhẹ lãi, phải có nhà đất đảm-bảo.

Hỏi tại phòng giấy ông de Kéraëry, quản lý toàn khế, 22 phố hàng Bông Thợ-nhuộm. Hanoi.

Hội chợ Hà-nội. — Mấy hôm nay, các khu bày hàng trong hội-chợ đã thấy dọn-dẹp sửa sang lại cho hịp ngày khai hội. Các xứ Nam kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Cao-mên rầm rầy nghe như đem nhiều sản vật ra bày Hội-chợ lắm.

* * *

Hội-đồng Hội-chợ đã họp tối hôm thứ tư 4 novembre hồi 9 giờ có bàn mấy việc về Hội chợ năm nay.

Hội-đồng đã ưng thuận cho M. Morguès là chủ khách-sạn Hôtel des Colonies đến trưng việc bán rượu trong trường Hội-chợ từ ngày 29 novembre đến 13 décembre.

Hội-đồng định rằng cũng như mọi năm, trước khi mở hội 10 ngày cấm không ai được vào đất trường Hội-chợ và chỉ những người có giấy thông hành riêng của Hội-đồng phát cho mới được vào thôi.

Phố Reinach, về phần đi qua trường Hội-chợ cũng cấm không cho các xe rộ đi lại, chỉ trừ ra những xe của sở Hội-chợ và các xe tải hàng hóa đến hội-chợ thì mới được vào thôi.

Các xe ấy lúc vào, phải qua phố Bovet và lúc ra phải qua phố Delorme.

Hội-đồng định rằng vào trường Hội-chợ năm nay phải trả tiền, người Annam mỗi người 2 xu và người Tây 5 xu. Tại phòng kiểm sát Hội-chợ có bán những tập 10 vé một.

Trong những ngày thứ năm 3 và 10 novembre và ngày chủ-nhật 13 Décembre thì công-chúng được vào tự do không mất tiền.

Hội đồng dám chắc rằng công-chúng sẽ hoan nghênh cho cái lệ mới ấy chả ý là để bớt cái số tiền cấp hàng năm đi và cấm được bọn ăn mày, bọn cu-li và những kẻ chỉ vào chực ăn cắp hơn là vào xem Hội-chợ.

Hội-đồng đã nhất định đến ngày chủ-nhật 29 novembre thì mở Hội-chợ.

Vì Hội-chợ mở được tám ngày rồi quan Toàn-quyền mới có thể đến xem được, cho nên Hội-đồng không muốn cho Hội-chợ khỏi kém mất cái vui đi thì phàm các hàng hóa đã bán rồi, hễ thứ gì không có giấy phép của phòng Kiểm-sát cấp riêng cho thì không được đem ra ngoài Hội-chợ.

Muốn cần một người « Opérateur-Coiffeur », đã quen thạo nghề, biết thử các chất riêng về chất ở mỏ kẽm.

Hỏi xin tại Société minière de Yên-linh, tỉnh Tuyên-quang.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm qua tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Lừa người lấy tiền. — Một người tên là Hứa-văn-Tuận quán ở Lạng-sơn có quen Trần văn-Phúc là một thầm ở Hanoi, nên đã nhiều lần đó được việc gì thì cũng đến mách bảo. Ngày tháng tám tây nhân có việc cùng với hai người đồng-quán đến nhà Trần văn-Phúc nhân tiện có tỏ ý muốn làm một thầm phụ. Trần-văn-Phúc nhận nhời giúp họ và đưa đến nói với M. Mégy là thanh-tra mật-thám xin cho làm. Bấy giờ M. Mégy có hứa sẽ liệu cho một chân. Khi về Trần-văn-Phúc có bảo người ấy rằng theo lệ thường thì phải lo 20 đồng mua đồ lễ đến lễ thì mới được làm. Người ấy tưởng thật có đưa Trần-văn-Phúc số tiền ấy rồi lo liệu lễ cho để được làm chân mật-thám phụ. Cách ít lâu không thấy gì người ấy đến hỏi thì Trần-văn-Phúc nói hãy đợi thong thả, hiện lễ đã mua đem lại nhà M. Mégy nhưng nay M. Mégy lại đổi đi Haïphong rồi thì lại phải nói chỗ khác. Sau một hôm Hứa-văn-Thân nhân có việc về gặp M. Mégy vẫn làm nhân có việc về gặp M. Mégy vẫn làm ở Hanoi lấy làm ngạc nhiên, mới thuật nhắc lại xin chân một thầm phụ và nói đã nhờ Trần-văn-Phúc mua đồ lễ đến lễ, thì mới biết là bị lừa, liền làm đơn đi kiện. Hỏi thì Trần-văn-Phúc không nhận lễ gì. Nhưng vì có chứng có nên tòa phạt Trần văn-Phúc 1 tháng mà cho hưởng án treo.

Đánh nhau bị thương. — Một hôm vào lúc chập tối Đỗ văn-Lương làm nghề nấu bếp đương đi xe đạp ở đường, trông thấy ở đằng trước mặt Nguyễn xuân-Chi là bạnh khổ có đương đi nói ót chuyện với bạn ở giữa đường, có khía cắn nhau rồi đánh bị thương dầy ngã xuống ruộng, quả ở xe đạp ra đường. Khi Đỗ văn-Lương giở dậy được chạy về tìm người nhà, cầm gậy quộc, quay ra đánh Ng-xuân-Chi bị đau, gục xuống đường, ngất đi một lúc mới tỉnh lại được. Tòa phạt Ng xuân-Chi 1 tháng tù án treo và Đỗ-văn-Lương một tháng tù không được án treo.

Kẻ cắp đàn bà. — Ng-thị-Phúc xưa nay chỉ chuyên nghề ăn cắp ở chợ Đồng-xuân, hiện trước đã can án sáu lần rồi, thế mà cũng không chừa. Một hôm thấy có Ng-thị-Đoàn cắp rổ đi chợ, trong rổ có để một đôi hoa tai giá 14 đồng và hơn 1 đồng bạc bọc vào mủ xoa mới giả là người đi mua hàng đến gần xoáy mất bọc mủ xoa ấy, không ngờ có người mật thám trông thấy chạy lại tóm được. Tòa phạt Ng-thị-Phúc 3 tháng tù và khi tuyên án xong có bảo cho thị ấy biết rằng: nếu còn để phạm lần nữa thì sẽ bắt đi b'ệt-xứ chung-thân.

Bẩy tờ bất lương. — Hoàng hữu-Khang ở với một người tên là Ng-thị-Hai từ ngày tháng giêng năm rồi. Tháng trước nhân thấy chủ nhà đi vắng mà thấy tủ khóa hờ, mở ra lấy cắp 3 đồng bạc rồi trốn đi. Khi bắt được hỏi thì nó thú nhận ngay. Tòa phạt Đứa đầy tù ấy 2 tháng tù, nhưng vì nó mới có mười bảy tuổi và trước chưa can án bao giờ, nên tòa lượng cho nó được hưởng án treo.

Y án khuyết-tịch. — Ng-văn-Hoa làm nghề vận máy ô-tô bị kết án khuyết-tịch tội ngày 6 tháng 4 năm 1925 phạt 3 tháng tù, về tội chứa đồ ăn cắp có xin kháng án. Nay tòa có trát đòi đề xét lại, nhưng không thấy đến, nên lại y án phạt như trước.

Mỏ Graphites Lao-kay, cần dùng 2 người cai Mécanicien thật giỏi. Ai muốn xin cứ lại đồng nhà giấy số 161, đường Bonnal, Hải phòng, mà hỏi.

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này:

Đánh chết người. — Vì chuyện tranh một con bò, Ng-đình-Thiều cùng với mấy tên nữa cầm gậy đánh bố đẻ của một người tên là Vinh vỡ đầu ra. Người bị đánh ốm đau vừa chạy vừa kêu, đến điếm nước phu tải ra đấy chết. Hỏi thì tên ấy nhận là có đánh, nhưng không cốt đánh chết. Tòa nam-án tỉnh Hưng-yên phạt Ng-đình-Thiều 3 năm tù và bắt phải bồi 150 đồng cho nhà khổ chủ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lừa đảo. — Trần-trung-Mô lừa 45 đồng của một người buôn bán tên là Trần-v-Nghĩ tức Đông-hưng-Long. Xét hỏi thì chối không nhận, nhưng vì có đủ chứng cớ nên tòa nam án tỉnh Nam-định phạt 8 tháng tù và bắt phải bồi số tiền ấy trả bên nguyên đơn. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tư tiện bắt người. — Ng-bá-Ý, Ng-bá-Bộn, Ng-văn-Chế và Trần-v-Doãn bị đệ đơn bị thưa về việc tự tiện bắt một người phải tòa nam án tỉnh Phú thọ phạt mỗi tên 20 đồng bạc án treo đều được tòa Thượng-thẩm tha cho cả vì xét không đủ chứng cớ.

Bành hàng. — Vì chuyện bất bình Hoàng-Hòe cãi nhau với một người tên là Bát-văn-Hoan, rồi cầm gậy đánh bị trọng thương, phải chữa mất hơn một tháng trời mới khỏi. Tòa nam án tỉnh Nam-định phạt 1 năm tù và khi vào bắt liền tù thì phải quân thứ 2 năm vì tên ấy trước đã can án cũng về tội hành-hung rồi. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 3 tháng tù và tha cho tội quân thứ 2.

Lê Đình-Thê 14 tên, bị thưa về việc hành hung được tòa nam án tỉnh Thái-bình tha cho đều được trắng án vì xét không đủ bằng cớ. Bên nguyên chống án, nhưng tòa Thượng-thẩm xét lại cũng y án tha cho cả.

Bẩy tờ bất lương. — Ng-v-Hồ đi ở với một người bán hàng thịt quay chưa được một tháng, nhân thấy chủ và người nhà chủ bận việc ở nhà trong mà tủ tiền khóa hờ, mới ngay ra ăn cắp 90 đồng bạc rồi trốn. Đến lúc bắt được xét hỏi thì nó nhận chỉ ăn cắp có 41 đồng, nhưng trót tiêu mất cả rồi. Hiện trước đó đã can án một lần về tội ăn cắp của chủ nuôi nó rồi. Tòa nam án tỉnh Nam-định phạt đứa đầy tớ bất lương ấy 1 năm tù và bắt phải bồi số tiền ấy trả chủ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Làm tàn. — Ng-đình-Mai là lý trưởng làng Trà-làm thu thuế trong làng làm thu của 22 suất mỗi suất hoặc 1 xu hoặc 2 xu, cộng cả là 25 xu. Tòa nam án tỉnh Bắc-ninh phạt tên ấy 2 năm tù, 11 đồng và bắt phải bồi số tiền làm thu cho 22 suất dân đinh ấy. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù cho xuống 3 tháng và y tiền phạt và tiền bồi thường.

Ăn cắp, hành hung và hủy-hoại. — Đinh-văn-Bối ăn cắp thuyền của một người đến lúc chở thuyền biết đến bắt thì lại còn sinh sự đánh bị trọng thương và hủy hoại thuyền ăn cắp để làm mất tang đi. Hỏi thì tên Bối không nhận lẽ gì cứ một mực khai là bị kiện vu. Tòa nam án tỉnh Hà-nam phạt Đinh-văn-Bối 1 năm tù và 5 đồng. Tòa Thượng thẩm y án phạt tù và tiền, nhưng vì kết về tội hành hung mà thôi và tha các tội khác vì xét không đủ chứng cớ.

Ăn cắp, du đãng và mạo thẻ. — Ngô-v-Lương tức Ng-v-Được là một đứa du đãng bị bắt về tội ăn cắp đồ đạc của người ta, và khi khám thì lại thấy thẻ tàu của người khác. Hỏi thì nó thú nhận cả và khai rằng vì nó không có tiền đóng sưu nên nó phải ăn cắp thẻ của người khác để dùng. Tòa nam án tỉnh Nam-định phạt tên Dương 6 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm tăng tội lên 1 năm tù, vì trước đã can án rồi.

TIẾNG GỌI ĐÀN
Là một Sáp nhàn tuần-thuyết của Dương-bá Trạc soạn
giá 0$40 tiền gửi 0$11

綠牡丹
LỤC MẪU ĐƠN
Quyển thứ IV đã có — Giá bán: 0$25 — Cước phí: 0$11
Từ thứ I đến thứ IV: 1$00 — Cước: 0$20
Bán buôn tại TÂN-DÂN THƯ-QUÁN, 29, phố hàng Bông Đèn, Hanoi

Chứa cẩm chánh ở Hanoi. — M. Grémaux là cẩm chánh-sát ngoại hạng hết hạn nghỉ thì nay bổ làm cẩm chánh sát đạo thứ nhất Hanoi và cẩm chánh thay M. Lorcenr về làm.

Giấy mới tại Hội-chợ. — Các nhà thuê gian hàng ở Hội-chợ có thể thuê đặt giấy mới ở gian hàng mình được, giá tiền đặt mỗi cái máy là mười đồng (10$).

Nhà Bưu-điện còn nhận giấy xin đặt giấy nói ở hội-chợ đến ngày 10 novembre là hạn cuối cùng.

Tại phủ Thống-sứ.— M. Reygasse, phó công sứ Hà-đông, chánh án tòa án đệ nhị cấp tỉnh lỵ, nay đổi về tòa nhất phủ Thống-sứ thay M. Taddei, về nghỉ.

M. Cypres quan trung-úy, nay đã tây quyện quan Thống sứ bổ dạng và bổ vào tòa nhì phủ Thống sứ.

LA SOEUR BLANCHE
ĐẠI PHIM ẢNH CHIẾU TẠI
Rạp CINÉMA PALACE
HANOI
Trong một tuần-lễ
Từ thứ tư 4 đến thứ tư 10 Novembre 1925

Một người con gái chung nghĩa với chồng — Chồng đi đánh trận, quả bọn nàng không về, tưởng chồng chết thì, cất tóc đi tu.....

Làm cảnh rất hay !!! Kết cấm động !!!

Cần người làm việc

Ai Sắc bay cần người ba người thợ may giỏi biết sửa máy phát-động cho hơi nổ (moteurs à explosion) để dùng tại các trạm tải trên sông Nhuệ tại Stung-Treng, Paksé, tại Savannakhet.

Hỏi tại số 10, phố Maréchal Joffre, Hanoi.

TRƯỜNG NHẬP-ĐỨC
52, Rue des Pipes, 52
Bắt đầu décembre 1925 bắt đầu khai giảng và cấm ngày 2 ông giáo có bằng Thành chung Pháp-Việt, lương cao. Nhà trường rất đứng đắn, dạy theo học-qui nhà nước. Dạy từ lớp Enfantin đến lớp Supérieur. Đưa vào học phải gửi ngay từ giờ đình theo cái giấy cam-đoan của cha mẹ nhân giờ học phí cho con, đến ông Đốc trường (44 phố Hà-trung).

Trường Nhập-đức

Tại hiệu BÁO CHẾ MONTÈS có bán:
CHLORATE DE POTASSE dùng làm phẩm.
L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.
ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để tác thủy tinh.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

CÁC RẠP CHỚP BÓNG
Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh đong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có thuê chương trình rất đẹp, rất hay, giá rất phải chăng.
Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.

Đánh một súng. — Người lính đồng tên là Nông-văn-Tài, Bảo-lạc (Hà-giang) vì bắt cẩn, đánh mất khẩu súng Remington và 15 viên đạn, thì nay phải boàn lại kho hạc 80 đồng lần về khẩu súng và 15 đồng lần về tiền đạn.

Phường xiếc « Việt-Nam ». — Các bạn trước có được tin đồn rằng phường « Xiếc Việt-Nam » của ta vẫn rồi ở Hương-cảng người Trung-Hoa nhau không đi xem và không điền được bao nhiêu. Nay lại có tin đích-xác của phường xiếc Việt-Nam đến nhờ bản báo tuyên bố để đồng bang biết rằng phường xiếc Việt-Nam khi qua Hương cảng đem thi nghệ của người mình phô diễn được công-chúng các nước hoan-nghênh khen ngợi trong hơn ba tuần lễ. Sau đi Thượng-hải ít lâu, vì ở đó có loạn, lại trở về Hương-cảng diễn lại được hai tuần lễ nữa; công e cũng vẫn vui đi xem, chứ không có rẻ mà ai không xem bao giờ.

Hiện nay đang ở Nam-kỳ và nay mai lại trở về Hanoi.

Hỉ tín. — B'n-quán được tin mừng rằng ngày 19 tháng chín tz, ông Cung-lệnh-Phong, ở phố Fellonneau đã làm lễ vu-quy cho thứ nữ.

Bản quán có lời mừng cô râu chú rể mới.

KHƯƠNG ĐẬU BẰNG
Mua và nhờ thu, để thường chỉ dùng có nhà DEMANGE, *số, Ngô Quyền, Hanoi là có hiệu bút tốt bằng tr, bằng tí, cực đẹp đúng thời kiểu, bán tất cả mọi nơi. Nếu các ngài qua bỏ lại mua giúp thì mọi biết cho là nhớ nơi trên ấy không đến nỗi ngoa vậy.*

SỞ BƯU ĐIỆN PHỐ HÀNG BỒ
Postes recette auxiliaire B
Mọi dây tơi Bưu-Điện Chánh Đông-Pháp đã đặt tại hiệu Bức-Hàng, số 72, phố hàng Bồ mới chỉ sở để bán các thứ tem, giấy tin-chỉ, nhận thư recommandé, các paquets lính hỏa quan ngân, bán và trả tiền các mandats lượn đã mở từ ngày 3 Novembre 1925.
Thư tín mới sự thương-lượng cho ba con trong các phố ta làm, vì đã được ưng giản ghi và chóng-vánh chắc ai ai cũng được bằng lòng.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương khu đã mở ngày 23 tháng Bắc-đầu bội-tinh, Nguyên chuyên về ngoại khoa lại bệnh-viện Tenon, Ecl. Rochat, Casablanca Fort-Saint (Ai-cập Bnh.
Bệnh khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
CHÚ Ý: Giờ 3 tháng một lần
XIN CHỚ LẦM CHỖ: Số 1 bis
Phòng thăm bệnh tại **ĐƯỜNG GIA-LONG**, 23, MẶT SỐ 226
ĐIỆN.

TRUNG-HIẾU THẦN-TIÊN
Dịch tiểu-thuyết Tàu, toàn bộ 7 quyển đã đóng góp làm một, dày 248 trang
giá 0$50 tiền gửi 0$20
bán ở các hàng sách và nhà Sous-gửi 98 hàng Bông, Hanoi

số 323

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỐ-MỤC dịch thuật

Hai đạo quân hai bên đang giả sức buổi đánh thì có *Tích lịch-hỏa Tân-minh*, cũng hai viên phó-tướng là *Hòa-thao* và *Bành kỳ* ở mặt sau cũng đem một toán quân reo hò tiến ra.

Bấy giờ ánh lửa trông càng sáng rõ, tiếng quân-sĩ reo hò càng thấy vang dông, không biết bao nhiêu mà kể. Quân mã của *Văn-đạt* tối loạn, nhỏ trại bỏ chạy, lại trông thấy ở phía trước mặt có tiếng quân reo hò và ánh sáng rực rỡ.

Văn-đạt đang đem quân tìm đường chạy trốn, bỗng nghe có tiếng súng nổ liên-thanh, vang trời động đất, số là *Oanh-thiên-lôi Lăng-trần* đã đem quân pháo-thủ theo con đường hẻm đi quanh đến bên *Phi hổ cốc* mà phóng pháo.

Ánh lửa sáng rực, lại trông thấy có một toán quân-mã đông chẳng ngang đường, một tướng đi đầu tức *Bảo-tử-đầu Lâm-sung*, cùng hai viên phó-tướng là *Mã-lân* và *Đặng-phi* đang nổi trống thúc quân xông vào để đánh.

Quân-mã của *Văn-đạt* đều hoảng-hồn kinh sợ, bỏ chạy tán loạn, *Văn-đạt* mắt đại đảm, gia sức cỡ đánh để tìm đường thoát-thân. May gặp được *Lý thành*, hợp quân làm một, vừa đánh vừa chạy, chạy suốt đêm hôm ấy, mới đến chân thành.

Lương trung-thư nghe được tin ấy, ba bên mất hai, bảy vía còn một, kinh sợ không biết dường nào, với-vàng điểm quân kéo ra, tiếp đón toán quân thua trận, rồi rút cả vào trong thành, đóng chặt cửa lại. Ngày hôm sau, quân-mã của *Tăng-giang* kéo thẳng đến ngoài đồng-môn hạ trại, rồi sửa-soạn việc đánh thành.

Lại nói chuyện *Lương trung-thư* họp các tướng lại để thương-nghị. *Lý-thành* nói:

— Quân giặc đã đến bên thành, ta nên sai người đi cáo-cấp, nhược bằng chậm-trễ thì tất phải thất bại. Bây giờ tướng-công nên viết một phong gia thư, sai người tâm-phúc, đi gấp ngày đêm, thẳng tới *Đông kinh* cáo-cấp với quan *Sái thái-sư*, để nghị tâu triều-đình điều binh khiển tướng, đem đến cứu-viện, đó là thượng-sách. Hai là viết một đạo công-văn khẩn cấp, sai người thông báo cho các phủ huyện ở lân-cận được hiết, giục phải mau mau đem quân đến *tiếp-ứng*. Ba là nhờ quan phủ *Đạt-đanh* sức cho dân phu đem đá các thứ đá gỗ cung tên lên trên mặt thành, để gia sức cùng nhau chống giữ thì mới tránh khỏi được những sự nguy-hiểm bất ngờ.

Lương trung-thư nói:

— Bức gia-thư cáo cấp này ta sẽ viết ngay, nhưng biết sai ai đi cho được.

San *Lương trung-thư* sai viên thân-tướng là *Vương định* mặc giáp cưỡi ngựa, cùng mấy tên mã quân, lĩnh tờ mật thư, mở cửa thành bí mật treo, thẳng đường đi về *Đông kinh* để phi báo.

Lại truyền báo cho các phó huyện lân cận quanh đấy, đem quân đến tiếp-ứng. Còn *Vương thái-tú* thì truyền lệnh cho dân-phu trong phủ *Đại-đanh* phải kéo nhau lên mặt thành để ngày đêm canh thủ.

Lại nói chuyện *Tăng-giang* điều binh khiển tướng, vây thành *Đại-đanh*. Hạ trại ở ba mặt đông tây bắc, chỉ trừ có mặt nam-môn là không bủa vây. Mỗi ngày đem quân ra đánh một mặt.

Tăng-giang lại sai người về Sơn-trại lấy thêm *lương-thảo* đem đến, làm kế đóng dài lâu ngày ở đấy, quyết chí đánh phá thành *Đại danh*, để sau cho được hai người là *Lư-tuấn-nghĩa* và *Thạch-tú*.

Lý-thành và *Văn-đạt* ngày nào cũng đem quân ra ngoài thành giao-chiến mà không sao đánh nổi, còn *Sách-xiêu* thì hôm trước ra trận, bị mũi tên bắn phải, bấy giờ vẫn chưa khỏi vết thương.

Lại nói chuyện thân-tướng *Vương-định* lĩnh tờ mật thư cùng mấy tên mã-quân thẳng tới *Đông kinh*. Đến trước cửa phủ thái-sư xuống ngựa, nhờ người giữ cửa vào bẩm. *Sái thái-sư* truyền gọi *Vương-định* vào.

Vương định vào thẳng nhà trong, sụp lạy *Sái thái-sư*, đem tờ mật-thư đệ trình trước án. *Sái thái-sư* mở xem, xem xong xếp lại vào kinh sợ, liền hỏi lại sự tình đầu đuôi.

Vương-định đem việc *Lư-tuấn-nghĩa* thuật hết một lượt, và nói:

— Hiện nay *Tăng-giang* đem quân vây thành, khí-thế hăng hái lắm, không thể nào địch nổi.

Vương-định lại thuật chuyện mấy lần giao-chiến ở bãi *Dần-gia* cùng *Bác-lạp-lỉ* và *Phi-hổ-cốc*, vân vân. *Sái thái-sư* phán rằng:

— Nhà ngươi đi đường xa mệt nhọc, hãy cho ra ngoài yên nghỉ, đợi ta cân nhắc hợp cùng quan đề thương nghị.

Vương-định lại hầm rằng:

— Dám hầm quan thái-sư ! Thành *Đại-đanh* ngày nay nguy như chồng trứng, chỉ trong sớm tối, khó lòng mà giữ cho khỏi thất-thủ. Nếu bị thất hãm thì các nơi phủ huyện ở mặt *Hà-bắc* cần biết tính sao. Xin quan thái-sư mau mau khiến tướng điều binh, mới có thể giải-cứu được.

Sái thái-sư nói:

— Nhà ngươi sứ lui ra, không cần phải nói nhiều.

Khi *Vương-định* lui ra rồi, *Sái thái-sư* liền sai người đi mời các quan trong viện cơ-mật đến họp để thương-nghị về việc khẩn-cấp quân-tình.

Khi các quan trong viện cơ-mật cùng ba nhà *Sái thái-sư* đã đến họp đông đủ rồi *Sái thái-sư* liền thuật các việc cho nghe, và bàn hỏi xem định thân điều binh khiển tướng thế nào, để có kế tiễu trừ quân giặc mà bảo-toàn cho phủ *Đại danh* được vô sự.

Các quan nghe lời phân bỏi, đều ran sợ thất sắc, ngẩn mặt nhìn nhau, chẳng ai nói được câu gì. Bỗng thấy viên ban trực bộ-quân thái-úy có một người bước ra, tâu là cần-mạn *quảng-nguy bảo-nghĩa sứ*, tên gọi *Tuyên-tán*.

Người này một đời năm thề đầy sức, võ nghệ cũng thần-kỳ, tính-tình cương trực đã, mình dài tám thước, hay dùng một ngọn *quang-đao*, võ-nghệ rất giỏi. Khi trước sở làm chức đô-mã ở trong *vương-phủ*, người ta vẫn gọi là *Xế-đô-mã*, nghĩa là quan đô-mã người xếp.

Bấy giờ *Tuyên-tán* đang liên-chân tiến đánh được *Phiên-tướng*, quốc-vương thấy vậy, yêu về võ-nghệ, mới gả con gái là quận-chúa cho, không ngờ quận-chúa có lòng khó xấu, nết đi mà chết, thành ra vẫn không được trọng dụng, chỉ làm đến chức binh-mã bảo nghĩa-sứ mà thôi.

Hôm ấy *Tuyên-tán* nghe lời *Sái thái-sư* phân bỏi, không thể nhịn được, mới bước ra mà bẩm rằng:

— Tôn-trưởng nay thua xa có quan biết một người ở trong làng. Người ấy là dòng-dõi *Nghĩa-dũng Vũ-an-vương* về hồi tam-phân nước đời nhà *Hán*, tên gọi *Quan-thắng*. Tướng-mạo đường-hoàng, tiếng giống như ông *Quan-vân-trường* hiện-hồn người ấy trước. Hay đừng nói *Tuyên-tán* này phu người đơn, cho nên những vẫn gọi người ấy là *Đơn-đao quan-thắng*. Hiện đang làm phòng-giữ ở *Bồ-đăng* là một chức binh-mã thường tá nhỏ, chưa có hồi đến. Người ấy thanh nhỏ tên tập binh-thư, đánh rất võ-nghệ, lại có sức khỏe, định nhỏ muôn người. Nếu nay đem tỉ-tỉ đến nhờ người ấy, đứng làm *Đại-tướng* thì có thể giúp nước yên dân, mà đẹp lòn được bọn *Lương-sơn*, quét trong được mối *Thái-hạc* vậy.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Douleurs de l'exil

Heureux ceux qui n'ont point vu la fumée des fêtes de l'étranger et qui ne se sont assis qu'aux festins de leurs pères.

Si le geai bleu du Meschacebé disait à la non-pareille des Florides : Pourquoi vous plaignez-vous si tristement? N'avez-vous pas ici de belles eaux et de beaux ombrages, et toutes sortes de pâture comme dans vos forêts? — Oui, répondrait la non-pareille fugitive, mais mon nid est dans le jasmin : qui me l'apportera? Et le soleil de ma savane, l'avez-vous?

Heureux ceux qui n'ont point vu la fumée des fêtes de l'étranger et qui ne se sont assis qu'aux festins de leurs pères!

Après les heures d'une marche pénible, le voyageur s'assied tranquillement. Il contemple autour de lui les toits des hommes ; le voyageur n'a pas un lieu où reposer sa tête. Le voyageur frappe à la cabane, et il met son arc derrière la porte, il demande l'hospitalité ; le maitre fait un geste de la main ; le voyageur reprend son arc et retourne au désert.

Heureux ceux qui n'ont point vu la fumée des fêtes de l'étranger et qui ne se sont assis qu'aux festins de leurs pères!

Merveilleuses histoires racontées autour du foyer, tendres épanchements du cœur, longues habitudes d'aimer si nécessaires à la vie, vous avez rempli les journées de ceux qui n'ont point quitté leur pays natal! Leurs tombeaux sont dans leur patrie, avec le soleil couchant, les pleurs de leurs amis et les charmes de la religion.

Heureux ceux qui n'ont point vu la fumée des fêtes de l'étranger et qui ne se sont assis qu'aux festins de leurs pères!

CHATEAUBRIAND.

Lữ-hoài hận

Sung sướng thay là kẻ chưa hề phải đi tha phương ; những ngày hội hè không phải nhìn làn khói phất-phơ nơi khách địa, lại được ngồi mà yến ẩm với cha anh!

Ví bằng con chim xanh xứ Meschacebé bảo con to mỏ miền Florides : Sao anh âu sầu ủ-rũ làm vậy? Ở đây cũng nước biếc, cũng non xanh, cũng rườm-rà bóng mát, cùng đồng rộng bao la, đè lần thắng cảnh, như ở xứ anh, có thiếu gì đâu? Thì con to mỏ thui thủi quê người một thân kia trả lời rằng : nhưng tổ ta ở bụi nhài, ai mang tới đây? cái bóng nắng chiếu trên cỏ rậm, ở đây có đâu?

Sung-sướng thay là kẻ chưa hề phải đi tha phương ; những ngày hội hè không phải nhìn làn khói phất phơ nơi khách địa, lại được ngồi mà yến ẩm với cha anh!

Mỏi gối đường trường, khách lữ hành ngồi yên nghỉ, đưa mắt nhìn trước sau những mái nhà người, không chỗ nghỉ lưng. Khách lữ hành gác nỏ bên ngoài, gõ cửa xin vào tạm trú. Chủ nhân chẳng nói chẳng rằng, lấy tay ra hiệu ; khách lại vác nỏ lên vai, ra ngõ, nơi sa mạc.

Sung-sướng thay là kẻ chưa hề phải đi tha phương ; những ngày hội hè không phải nhìn làn khói phất phơ nơi khách địa, lại được ngồi mà yến-ẩm với cha anh!

Hỡi những chuyện hàn-huyên trong gia-đình, những mối giải-phiền nhẹ-nhàng cho trí não, cùng cái tình âu-yếm cần dùng cho người đời, các ngươi đã chiếm đầy cả ngày giờ của kẻ chưa từng ly hương! Yên giấc trong nơi bản quán, buổi giọi bóng bóng xế, thân sinh cố hữu, biết bao kẻ đoái người hoài, theo lễ tục xứ mình mà khói hương thăm viếng.

Sung-sướng thay là kẻ chưa hề phải đi tha phương ; những ngày hội hè không phải nhìn làn khói phất phơ nơi khách địa, lại được ngồi mà yến-ẩm với cha anh!

Giáo-học, Trần-văn-Quỳnh dịch.

Elégie

De la dépouille de nos bois,
L'automne avait jonché la terre :
Le bocage était sans mystère,
Le rossignol était sans voix.
Triste et mourrant, à son aurore,
Un jeune malade, à pas lents,
Parcourait une fois encore.
Le bois cher à ses premiers ans :
« Bois que j'aime! adieu..... je succombe;
Ton deuil m'avertit de mon sort;
Et dans chaque feuille qui tombe,
Je vois un présage de mort.
Fatal oracle d'Epidaure!
Tu m'as dit : « Les feuilles des bois
A tes yeux jauniront encore,
Mais c'est pour la dernière fois.
L'éternel cyprès se balance,
Déjà sur ta tête en silence.
Il incline ses longs rameaux.
Ta jeunesse sera flétrie,
Avant l'herbe de la prairie,
Avant le pampre des coteaux. »
Et je meurs!..... De leur froide haleine
M'ont touché les sombres autant
Et j'ai vu comme une ombre vaine
S'évanouir mon beau printemps.
Tombe, tombe, feuille éphémère!
Voile aux yeux ce triste chemin,
Cache au désespoir de ma mère,
La place où je serai demain :
Mais, vers la solitaire allée,
Si mon amante échevelée
Venait pleurer quand le jour fuit,
Eveille par ton léger bruit
Mon ombre un instant consolée! »
Il dit, s'éloigne ... et sans retour....
La dernière feuille qui tombe
A signalé son dernier jour.
Sous le chêne on creusa une tombe.
Mais son amante ne vint pas
Visiter la pierre isolée ;
Et le pâtre de la vallée.
Troubla seul du bruit de ses pas,
Le silence du mausolée.

C. MILLEVOYE.

Sầu ngâm

Tiết thu một trận gió vàng,
Lá cây rụng xuống cành quang đất lắm ;
Cảnh rừng mất vẻ âm thầm,
Họa mi cũng thể như câm khác gì.
Một chàng thủng thẳng đang đi,
Mình gầy mặt võ vẻ thì ủ ê.
Gượng chơi trong chốn rừng kia,
Là nơi quen lối đi về năm xưa :
« Hỡi rừng yêu quý của ta!
Cái ngày vĩnh quyết thật là hôm nay.
Số ta chỉ có thế này,
Đời ta lá rụng trên cây khác nào.
Tiên tri Biển-Thước ngán sao!
« Lá vàng còn thấy trước sau một lần
Ủ ê thanh liễu rung cành,
Trên đầu ngươi cũng ra tình xót xa.
Than ôi! phút chốc xuân qua,
Nho đời cỏ nội còn là sống lâu »
Lạnh lùng trận gió thảm sầu,
Mà cho nhắm mắt thêm đau ngàn tràng
Thanh xuân thật lúc tuổi vàng,
Tiếc thay bào ảnh là gương một đời.
Lá tàn cứ rụng cứ rơi!
Lối này che khắp cho người khỏi qua
Cám thương xót nỗi mẹ già,
Ngày mai lá phủ giấu ta dưới này.
Những khi bóng xế tối ngày,
Tri âm ta có đến đây sụt sùi.
Dào dào chừng nỗi ngậm ngùi,
Thức hồn ta giây cho người tấm lòng »
Nói rồi, dảo bước,... xa trông......,
Lá vàng rụng xuống thôi xong một đời.
Gốc cây một nấm nông vùi,
Đời người thôi thế thời thôi còn gì.
Đá bia rêu mọc xanh rì,
Tri âm chẳng đến thăm chi xương tàn.
Âm thầm giấc điệp mơ màng,
Tiếng chân mục tử kêu vang một vùng

Trần-văn-Bằng

Đoản-thiên tiểu-thuyết

(Xã-hội tiểu-thuyết)

Bước đường chông gai

(Tiếp theo)

Lão lại nhân đó kể cho người nghe cái câu chuyện « lý-thú » vừa xẩy ra trên đây. Có lẽ cái sầu, cái thảm ở trong lâm người cũng giảm đi ít nhiều! Sung sướng chửa! Gặp vận đỏ có khác! Lạ thật! không bao giờ người trông thấy lão lại tươi cười mừng vui như hôm đó. Vừa trông thấy lão đã vội nói đón rằng ; « Quan thầy thuốc mà con đi mời về, lúc xem bệnh mẹ có bảo chớ nên lo buồn, vì cái bệnh của mẹ quan có thể chữa được! chỉ vì lâu một chút, nhưng quan chịu khó trông nom thuốc men thì rồi cũng khỏi! » Lão mừng khôn xiết chạy ngay lại bá lấy cổ người ôm chặt vào ngực.... nhất là lúc lão thuật cho người nghe cái « *hi vọng to tát của lão* » thì người vỗ tay reo rầm lên. Chiều hôm ấy hai mẹ con tìm đến nhà bác « lái buôn » đưa mấy bức thư để cất hàng, Sáng hôm sau, lão lại đeo gánh hàng như mọi ngày ; chỉ khác một thức là chuyến này buôn được thứ hàng tốt, sang-sủa sắp đặt tinh-tươm. Lão đem hàng đi bán từ sáng-sớm. Thoạt tiên lão đem đến nhà « bà-con » ông thầy thuốc, họ xúm xít vào mua, vụt chốc gánh hàng sút xuống quá nửa. Họ lại có hứa với lão rằng : Nếu hàng cứ được tốt kỹ càng như thế mãi thì từ rày họ chỉ mua riêng hàng của lão. Ngày hôm ấy, hàng bán chóng quá, tính ra lãi cũng khá. Lão nghiệm ra lời bà vợ ông thầy thuốc đúng thật, từ đó lão mới tưởng biết giá hàng tốt xấu! Tuồi chẳng con phải nghi ngờ chút gì nữa! Lão cố tìm những khách mua hàng cũ, đem chuyện ngày trước kể lố cho họ nghe vì lẽ gì mà hàng lão khi trước xấu, bây giờ lại tốt, Lão phân trần ra để họ thấu xét cái tấm lòng chân thật của lão. Đoạn lão lại có hứa với họ một lời, đại khái nói « từ rày tôi buôn hàng xin rất cẩn thận, vì khi trước lão buôn lầm phải thứ hàng không ra gì, đem bán cho họ. Họ mua phải, tức giận lão, vạch mặt quyết không mua nữa! Lão nghĩ bụng muốn giữ trọn vẹn cái nghề, phải thạo đường giao-thiệp, phải lấy cách cung thuận mà đối đãi cùng người ; có lẽ so với nghề « đi ăn mày » đi ngửa tay nhận tiền bố-thí cũng chẳng kém gì, nhưng nếu lão kiên-nhẫn thì còn có thể hi-vọng rằng khách mua hàng không bao lâu sẽ biết đoái « *chút tình* » đến chắc cũng không để đến nỗi suốt đời vất vả hèn-hạ như thế mãi! » Tự mình lại nhủ mình, nhờ vì đó lão thêm vững chí bền lòng, cái « phẩm-giá » của lão dần dần thay đổi một ngày một khác, lão xét kỹ ra mới biết rằng tính khéo « đưa-đẩy » chiều đãi lòng khách, sự lễ phép trong khuôn ăn nói để mộ lấy lòng mến của khách cũng chưa đủ tư-cách một người buôn hàng ; muốn được hoàn toàn thì lão phải làm thế nào? Lão phải đem lòng chân-thật ra mà đối-đãi cùng người, bao giờ cũng phải chọn sao cho được thứ hàng thực tốt mà buôn, giá bán phải chăng, Như thế vừa có ích cho mình, có khi lại có ích cho người trong khi cần kíp. Lão thi-hành phương kế ấy, thấy có hiệu-quả ngay, hễ mỗi lần lão đem hàng đến nhà khách, khách mua thấy rẻ, giá bán theo các cửa hàng lớn, đem lòng tin cẩn, bao giờ cũng mua hàng của lão, ấy thế là lão đã chiếm được một mối lợi khá to rồi đó! Lão bấy giờ bởi đã chắc bụng rằng mình đã trở nên người biết giữ nghĩa-vụ, được thảnh thơi tự-do, chẳng phải ở dưới quyền ai. Thú biết chừng nào! Lại nói đến thân-mẫu lão, nhờ có quan thầy thuốc hết lòng trông nom thuốc thang, bệnh đã bớt nhiều, tuy chưa khỏi song đi lại được khỏe khoắn rồi, Người thấy trong mình không đau đớn bứt rứt như trước nữa thì cả ngày cũng được khuây-khỏa vui-vẻ. Là một điều là người cứ để tâm đến lão luôn luôn, Lão bán được đồng nào mang về đưa người, người không hề tiêu pha, chỉ lấy đó để may và sắm sửa bộ tịch cho lão. Lão đã phải kêu lên mà người cũng không nghe, người thường bảo lão rằng : « Mẹ sốt sắm sửa sao cho con được bằng người, không thiếu thốn một thứ gì. Bao giờ được vừa ý mẹ thì mẹ mới chịu nghĩ đến phần mẹ sau, cũng không muộn gì. Chiều nào người cũng dạy lão đọc. Khi đọc đến sách « Ấu-học luân-lý » thì thôi, vì đọc đã thông. Một hôm về đêm, người bảo lão theo người sang nhà « ông đồ » để người nói với ông cho lão học-hành viết lách. Lão ngạc nhiên hỏi rằng : Thưa mẹ, con thấy nói ông ta dạy lấy đắt tiền lắm. Nhà ta đã nghèo hèn thế này còn lấy đâu làm tiền học? Người trả lời : « Không! mẹ sẽ nói với ông ta sau, con chớ ngại. Trong một tuần chủ nhật mẹ đến nhà ông khâu vá quần áo hai kỳ, tiền công khâu mẹ sẽ trừ vào tiền học phí cho con! »

(Còn nữa)

Hoành-sơn, An-ngọc-Phượng

Dịch Hán-văn

Thư ông Lý Lăng trả lời ông Tô-Vũ (Tử-khanh)

Ông Tử-khanh, ông đức tốt rực rỡ nổi danh một thời, xa nghe tin hà mừng rỡ nhường nào. Như tôi lưu lạc nước người, ai cũng buồn rầu, mỗi mặt phương giời, tấm lòng đăm đăm, lại còn thương nhớ, thăm hỏi ân cần, những lời dạy bảo, ruột thịt nào bằng, tôi tuy hèn ngu, cũng phải cảm động.

Từ tôi đầu hàng Hung-nô đến nay, bực dọc muôn phần, chiếc thân dài mãi, lúc ngồi lúc đứng, quanh mình những giống tanh hôi, y phục lạ mắt, ăn uống khác thường, muốn cười muốn nói, biết ngỏ cùng ai! khắp đất vàng đông, gió vàng hiu hắt, tháng chín giời thu, cây đã xơ xác, đêm nằm dần dọc, văng vẳng bên tai, còi hồ thánh thót, lừa ngựa thét vang, tiếng buồn như trên, suốt sáng tựa ngồi, giọt lệ chứa chan ; ông Tử-khanh ơi! như những lúc ấy, gan nào ruột nào, có buồn cùng chăng!

Sau khi ông về cố-quốc, tôi lại thêm phiền, phần nghĩ nhà huyên thân già mình nhục, phần buồn vợ con thơ-ngây oan thác, ơn nước nhường vậy, ai cũng buồn thay! ông về được vinh, tôi ở thêm nhục! thôi cũng vận-mệnh đó thôi! Mình là giống lễ nghĩa ở nơi phong-tục lạ, nghĩ lại thêm thương, lấy công cân tội, nặng nhẹ phân minh, cao-minh không xét, thực phụ tấm son, chút niềm nhỏ mọn, nào còn biết sống là vui! chỉ muốn bày gan tự bạch, nào có khó đâu, nhưng còn tình nghĩa gì? chết vô-ích, càng thêm nhục, nên tôi chắp tay nén dạ, lần lữa qua thì ; những kẻ chung quanh tưởng rằng sự vui nước người không đủ làm khuây, lại càng khuyên giải, chỉ thêm tuôn thức gan vàng mà thôi! Ông Tử-khanh ôi! bạn tri-kỷ, lượng tấm lòng, nên tôi tỏ thư này :

Xưa tôi đem quân năm nghìn, đánh dẹp phương xa, năm đạo lạc đường, chống chọi một thân, vượt ra cõi Hán, xông vào đất Hồ, lương thiếu quân ít, đương mấy mươi vạn hồ-lang cũng còn đánh chém xông pha, quân giặc tuyệt tích, trên dưới một dạ, coi chết như không, tôi tuy hèn mạt, gánh sự khó khăn, lúc ấy công-lao nhường nào! Sau cả nước Hồ lại đến giao-phong, nào quân nào tướng, tinh nhuệ gấp trăm, chúa Thuyền-vu cầm quân, kẻ chủ người khách, kẻ kị người bộ, hình thế khác vời, toàn quân mỏi mệt cũng phải xung đột lần thứ hai, buộc thương ra sức, liều mình tranh tiên, thây chết đầy đường, sống chẳng đầy trăm, người đều bị thương, vác không nổi giáo, tôi còn giơ tay hô-hào, kẻ đau đều dậy, vác giáo xông pha, ngựa Hồ trốn chạy, bấy giờ giời đất tưởng cũng vì tôi mà tức giận, chiến-sĩ cũng vì tôi mà nghiến răng, người Hồ sợ hãi, toan đã hồi quân, ai ngờ lại phải giao-chiến lần sau, nên tôi không thoát được.

Nhớ xưa vua Cao-tổ, quân ba mươi muôn, bị vây ở Bình-thành, mưu-thần chiến-tướng, thiếu chi nhân-tài, mà phải chịu đói bảy ngày, như tình thế tôi dễ nói mạnh ru! thế mà triều-thần nghị-luận xôn-xao, tôi tuy không chết, là kẻ có tội, nhưng ông Tử-khanh ơi! thử xem tôi có phải là kẻ tham sống sợ chết đâu! ai lại lấy sự phụ quân-quốc bỏ vợ con làm thích đâu! là muốn để thân tình nước sau, như thư mới rồi cũng muốn tìm đường báo nước mà thôi. Tôi nghĩ rằng chết hoài không bằng lập chí, nhơ danh sao bằng báo ơn, nên ông Phạm-Lãi không liều thân khi bị nhục ở Cối-kê mới báo được thù cho ông Câu-Tiễn. Ông Tào-Mạt không chết ngay đương khi bại binh lần thứ ba sau mới rửa được nhục cho nước Lỗ, tấm lòng nhỏ mọn, hâm-mộ vô cùng, ai ngờ việc chưa xong mà oán đã thành, kẻ chưa nên tội mà cốt-nhục đã tàn, tôi chỉ kêu giời ôm bụng mà khóc thôi!

Ông nói Hán đãi công-thần không bạc, ông là tôi Hán, thế phải nói vậy, kìa như ông Tiêu-Hà, Phàn-Khoái, Hàn-Tín, Bành-Việt, Chu-Bột, Quán-Anh đều là công thần khai quốc, kẻ bị tù ngục, kẻ bị muối thịt, kẻ bị chém giết. Ông Giả-Nghị, ông Á-Phu đều bực kinh luân tài cán, bị nhời gièm pha đến nỗi hạ-ngục, ai không đau xót thay! Xưa đức Tướng-công tôi công-nghiệp dũng-lược, vì bằng giời bể, chỉ vì không chiều kẻ quý-thần đến nỗi gửi xương ở phương xa, kẻ công-thần nghĩa-sĩ ai cũng chống gươm mà thở-than, thế thì Hán đãi công-thần hậu chăng? bạc chăng? Và như ông lấy một thân nhỏ mọn sang sứ nước Hồ như hùm như beo, khi bị câu-lưu toan những liều mình với lưỡi gươm, tân khổ lưu ly gần chết ở nơi Mạc bắc, khi đi tóc xanh, lúc về đầu bạc, mây mờ núi Di, nghĩa bạc nhà Kinh, can-trường nhường vậy, cổ lai có một, tuy người man gi cũng khen ngợi, tôi tưởng ông đáng thưởng phong gấp nghìn mới cân tấm lòng son sắt, mà khi ông về, thưởng chẳng qua hai trăm vạn, vị chẳng qua chức điển-thuộc-quốc, mà những phường gian-ác tham-nịnh, kẻ thì phong-hầu, kẻ làm tể-phụ ông chẳng được hậu, tôi lại mong gì! gương Hán đối đãi với kẻ thần hạ không đủ cảm động lòng người! Trông với cố-quốc thật cũng ngán thay. Tôi tuy phụ bạc, Hán cũng vô ân, giá tìm được kế cao xa, chắc Hán còn quyến-luyến chi tôi! phương chi nam-nhi sống không thành danh, thà thác ở nơi phương xa, ai còn đem đầu về nơi Bắc-khuyết để những kẻ ngục-lại múa bút ư! xin ông đừng mong-mỏ chi tôi!

Thôi, ông Tử-khanh ơi! đôi ta xa-cách, mỗi người một phương, mấy mươi vạn dặm, sống thác khác rơi, xin khuyên cố-nhân phụng thờ thánh quân ; còn như lệnh-trọ khen lớn, xin đừng lo xa, gìn giữ thân già! Đương khi mưa tuyết, viết nhời nôm na, kính đáp những nhời vàng ngọc!

Phó-hồng-Trang

HÀNG MỚI SANG
BÁN CHIỀU KHÁCH

Bản-hiệu bán cất bán lẻ các thứ hàng vóc nhiễu lơ lụa, satin, sa tâu, cachemire jaille, khăn ua lơ, khăn lua len các thứ len dạ, tissus Impermiable, mũ dạ v. v..

PHAN QUẢNG-THÀNH

Số nhà 10, phố hàng Đào, Hà-nội.

Nếu ai mắc phải bệnh tình « lậu và giang-mai » dù lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên lập tức dùng thuốc của hiệu Ư-NGỌC-LIÊN, nº 46, Rue Principale à Đáp-cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bán thuốc bệnh tình đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim-đức-giang, 52, phố hàng Bồ và ở Huế hiệu Phương-nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán hộ.

LÀM QUÀ RẤT QUÍ

Bản-hiệu mới nhận được các thứ gương mài cạnh của một nhà kỹ-nghệ trứ-danh bên Pháp mới sáng-chế ra. Các ngài muốn biếu hay mừng trông rất quý xin mời quá bộ lại xem qua.

Nước hoa hiệu ARYS mới về

Parfums de Luxe

Un jour viendra	5$00	le flacon
Parlez-lui de moi	4.00	»
Premier Oui	6.00	»
Premier Oui	4.00	»
Amour dans le cœur	5.10	»
Fox-trot	4.00	»
En fermant les yeux	13.00	»
En fermant les yeux	4.00	»
Extrait assorties	0.20	»

Bút máy hiệu COKLIN tốt nhất hạng

Nº 1, 6$00 — Nº 2, 5$50 — Nº 3, 5$00 có cả ngòi bán lẻ bằng vàng 18 carats 1$00.

Hàng nội-hoá

Áo vệ-sinh của bản-hiệu rất đẹp, rất tốt, giá bán buôn có trừ hoa hồng, vậy ngài nào muốn mua xin cứ viết giấy về hiệu.

NAM-THÀNH

19, Bd Francis-Garnier, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Hiệu kim-hoàn

昌進

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu cố lại sắm sửa xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC :

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng làm 23 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Nộp tiền lần đầu, tiền được ngay cái vé, riêng mình có quyền sở-hữu, hễ vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu khó dành dịn một tí, thật hầu như không nghĩ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được có quyền sở-hữu một cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé CRÉDIT NATIONAL mỗi năm tám kỳ dự cuộc rút số : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số ấy, nên gửi 20 quan cho ông chủ nhiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán vé này theo như bản luật ngày 12 Mars 1900, các nhà mua vé được dủ điều chắc chắn

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ; vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MAU-THỊNH kính cáo

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

CÓ BÁN :

Xe đạp và xe máy « Môtô » hiệu « TERROT » và « ALCYON »

Đồ phụ tòng các thứ xe đạp, xe mô-tô, xe ô-tô

Súng đi săn

hiệu VERNEY CARRON

Xưởng chữa xe ô-tô

Xin đến hỏi giá

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

— Quand je disais que cela s'arrangerait ! dit l'évêque. Puis il ajouta en souriant : A qui se contente d'un surplis de curé, Dieu envoie une chape d'archevêque.

— Monseigneur, murmura le curé en hochant la tête avec un sourire, Dieu, — ou le diable.

L'évêque regarda fixement le curé et reprit avec autorité : Dieu !

Quand il revint au Chastelar, et tout le long de la route, on venait le regarder par curiosité. Il retrouva au presbytère de Chastelar mademoiselle Baptistine et madame Magloire qui l'attendaient, et il dit à sa sœur : Eh bien, avais-je raison ? Le pauvre prêtre est allé chez ces pauvres montagnards les mains vides, il en revient les mains pleines. J'étais parti n'emportant que ma confiance en Dieu, je rapporte le trésor d'une cathédrale.

Le soir, avant de se coucher, il dit encore : Ne craignons jamais les voleurs, ni les meurtriers. Ce sont là les dangers du dehors, les petits dangers. Craignons-nous nous mêmes. Les préjugés, voilà les voleurs ; les vices, voilà les meurtriers. Les grands dangers sont au dedans de nous. Qu'importe ce qui menace notre tête ou notre bourse ! Ne songeons qu'à ce qui menace notre âme.

Puis se tournant vers sa sœur : Ma sœur, de la part du prêtre jamais de précaution contre le prochain. Ce que le prochain fait, Dieu le permet. Bornons-nous à prier Dieu quand nous croyons qu'un danger arrive sur nous. Prions-le, non pour nous, mais pour que notre frère ne tombe pas en faute à notre occasion.

Du reste, les événements étaient rares dans son existence. Nous racontons ceux que nous savons ; mais d'ordinaire, il passait sa vie à faire toujours les mêmes choses aux mêmes moments. Un mois de son année ressemblait à une heure de sa journée.

Quant à ce que devint « le trésor » de la cathédrale d'Embrun, on nous embarrasserait de nous interroger là-dessus C'étaient là de bien belles choses et bien tentantes, et bien bonnes à voler au profit des malheureux. Volées, elles l'étaient déjà d'ailleurs. La moitié de l'aventure était accomplie : il ne restait plus qu'à changer la direction du vol, et qu'à lui faire faire un petit bout de chemin du côté des pauvres. Nous n'affirmons rien du reste à ce sujet. Seulement on a trouvé dans les papiers de l'évêque une note assez obscure qui se rapporte peut-être à cette affaire, et qui est ainsi conçu : *La question est de savoir si cela doit faire retour à la cathédrale ou à l'hôpital.*

VIII

Philosophie après boire

Le sénateur dont il a été parlé plus haut était un homme entendu qui avait fait son chemin avec une rectitude inattentive à toutes ces rencontres qui font obstacle et qu'on nomme conscience, foi jurée, justice, devoir ; il avait marché droit à son but et sans broncher une seule fois dans la ligne de son avancement et de son intérêt. C'était un ancien procureur, attendri par le succès, par méchant homme du tout, rendant tous les petits services qu'il pouvait à ses fils, à ses gendres, à ses parents, même à des amis ; ayant sagement pris de la vie les bons côtés, les bonnes occasions, les bonnes aubaines. Le reste lui semblait assez bête. Il était spirituel, et juste assez lettré pour se croire un disciple d'Epicure, en n'étant peut-être qu'un produit de Pigault-Lebrun. Il riait volontiers, et agréablement des choses infinies et éternelles, et des « billevesées du bonhomme évêque ». Il en riait quelquefois avec une aimable autorité, devant M. Myriel lui-même, qui écoutait.

A je ne sais plus quelle cérémonie demi officielle, le comte "" (ce sénateur) et M. Myriel durent dîner chez le préfet. Au dessert, le sénateur, un peu égayé, quoique toujours digne s'écria :

Parbleu, monsieur l'évêque, causons ? Un sénateur et un évêque se regardent difficilement sans cligner de l'œil. Nous sommes deux augures. Je vais vous faire un aveu. J'ai ma philosophie.

— Et vous avez raison, répondit l'évêque Comme on fait sa philosophie on se couche. Vous êtes sur le lit de pourpre, monsieur le sénateur.

Le sénateur, encouragé, reprit :

— Soyons bons enfants.

— Bons diables même, dit l'évêque.

— Je vous déclare, repartit le sénateur, que le marquis d'Argens, Pyrrhon, Hobbes et M. Naigeon ne sont pas des maroufles. J'ai dans ma bibliothèque tous mes philosophes dorés sur tranche.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Ông giám-mục nói :

—Tôi đã bảo mà, ta cứ tùy đào tùy biện rồi cũng đâu vào đó cả, có sai đâu. Rồi ông lại mỉm cười mà rằng : Ai ngờ chỉ cầu có cái áo dài ông cụ-xứ mà Thiên-chúa lại gửi cho cả bộ áo của ông Thái-giám-mục.

Ông cụ bản xứ nghe nói,lắc đầu mà thưa rằng :

– Bẩm cha, chẳng hay là Thiên-chúa gửi cho hay là ma-quỉ nó gửi đến.

Ông giám-mục lườm cụ-xứ mà rằng :

— Chỉnh Thiên-chúa !

Khi ông trở về đến *Chastelar*, suốt dọc đường,đi đến đâu người ta kéo nhau ra xem. Về đến nhà thờ xứ *Chastelar* thì hai bà già vẫn chờ ở đó. Ông bảo bà *Baptistine* : – Có thứ người tôi đoán có sai đâu. Kẻ tu-hành nghèo này tay không mà đi thâm đệ-tử trong núi, giờ đem vô-số của mà về. Tôi bước chân đi, chỉ đem có tấm lòng thành tin ở Đức Chúa lời, giờ tôi đã đem về được cả bộ bảo-vật của một nhà thờ lớn về kia.

Tối hôm ấy, trước khi đi ngủ, ông lại nói : — Chúng ta không bao giờ nên lo sợ những quân kẻ cướp và những đứa giết người.Đó toàn là những sự nguy hiểm bề ngoài, những sự nguy hiểm nhỏ mọn. Duy chúng ta lại nên sợ mình chúng ta mà thôi. Những thói hư đó là những quân trộm-cướp ; những tật hư xấu, đó là những kẻ sát hại. Vậy thì những sự nguy-hiểm lớn chính là ở trong mình ta. Quản gì những sự nguy-hiểm cho tính mệnh ta và cho tiền bạc ta. Chỉ nên lo nghĩ đến những sự nguy-hiểm cho linh-hồn ta mà thôi.

Rồi ông lại quay cổ nói với bà *Baptistine* : Có ai phàm kẻ tu-hành không bao giờ nên giữ mình đối với kẻ khác. Những việc mà kẻ khác làm nên được, tất là Chúa để cho làm. Vậy thời chúng ta lo sợ điều gì, chỉ nên cầu Chúa. Không phải là cầu Chúa để Chúa giữ cho ta mà thôi, cốt cầu Chúa cho người đồng-loại với ta đừng bởi ta mà phạm tội.

Kể những việc lạ thường trong đời ông thì ít lắm. Trước-giả biết được việc gì, thì chép việc ấy mà thôi. Nhưng đại-cương thì ngày nào của ông cũng như ngày nào. Lấy cả một tháng trong một năm của ông thì cũng như là lấy một giờ nào trong một ngày.

Con cái bọn bảo-khí của nhà thợ lớn thành *Embrun* ai mà hỏi trước-giả sau ra làm sao, thì trước-giả cũng khó trả lời. Số là những đồ ấy qui lắm, đẹp lắm, nhiều tiền lắm, dàng xui-dục cái lòng tham-muốn của một người hay làm phúc cho kẻ nghèo-khó biết là dường nào ! Và những đồ ấy đã bị ăn trộm rồi. Nó vẫn còn dương đi đỡ bước ở trên con đường ăn trộm, duy chỉ cần phải lại một chút cho nó chạy về phía những nhà nghèo-khó là xong. Vậy thì nói thì nói, chứ trước-giả không dám quyết làm sao cả. Duy về sau tra-xét trong các giấy má của ông giám-mục để lại, chỉ thấy dị-bút có mấy chữ sau này, ý chừng là nói về cái bọn đồ ấy : *Chẳng hay ly-ưng nên hoàn lại cho nhà thờ lớn hay là phải gửi cho nhà thương.*

VIII

Chén xong bàn đến việc đời

Ở hội trên kia có nói đến một vị nguyên-lão. Vị nguyên-lão ấy là một người khôn ngoan, tong lai cảm có mà đi trên con đường danh-lợi, không bao giờ có ngừng bước những nơi khấp-khểnh, những sự mắc-mứu mà chúng ta thường gọi là lương-tâm, gọi là thủ tín, gọi là công-lý, gọi là nghĩa-vụ ; xưa nay ông cứ thẳng ma đi cho đến bến danh, bến lợi. Nguyên trước ông làm biện-lý, vận may ông thăng quan tiến chức như diều. Nết người cũng không có điều gì độc ác, phàm con, phàm rể, phàm tôc thuộc, phàm bạn hữu, ai cầu xin ông việc gì, ông cũng giúp cho cả. Trong cuộc đời oái-oăm, ông biết lựa những phương-diện nào lợi mà đứng; biết đón những cơ-hội tốt ; biết hưởng những hạnh-phúc tự-nhiên. Ngoại giả ông cho là vô vị. Vào bậc hay chữ, học vấn cũng đủ mà cho mình vào bậc đỗ-đệ của ông *Epicure*, nhưng xét kĩ ra thì chẳng qua là một thứ tài riêng do văn-chương của ông *Pigault-Lebrun* đã kết cấu nên. Ông thường đắc-chí mà cười ha hả những sự cao-xa, những điều huyền-diệu ; những tư tưởng vô-cùng, những tư-tưởng thường-tồn và những câu tán nhảm của lão giám-mục kia. Một đôi khi ông tên giọng ta đây kẻ giờ, mà cười tận mặt cho ông *Myriel* nghe, chứ nào có phải cười thầm cười vụng .

Nhân một khi có tiệc gì không nhớ, ông bà-tước nguyên-lão đó và ông *Myriel* cùng phải đi ăn ở dinh quan phủ.

Khi đến đồ nước thì ông nguyên-lão, tuy đã ngà-ngà, nhưng vẫn giữ oai-vệ người lớn mà nói với ông giám-mục rằng :

—Chẳng mấy khi ta được tiếp chuyện ông giám-mục. Một nhà nguyên-lão với một nhà giám-mục đối diện, khó mà khong hé mắt nhìn nhau. Ông với tôi, hai ta cùng là những bậc tiên-tri (1) cả. Tôi xin thú thật với ông một câu. Tôi đây cũng có một tôn-chỉ.

Ông giám-mục thưa :

— Đại-nhân phải lắm. Ai làm lấy tôn-chỉ người ấy nấm (2). Đại-nhân bày giờ dương thảnh-thơi trên một cỗ giường điều.

Quan nguyên-lão được thể lại nói :

— Âu là chúng ta nên thật-thà dễ-dãi (3) mà nói chuyện với nhau cho vui.

Xin vâng (4).

— Tôi thì tôi xin nói ngay với ông giám-mục rằng, những bậc hiền-triết như là *Argens hầu, Pyrrhon, Hobbes* và M. *Naigeon*, không phải là một lũ ngốc đâu.Trong tủ sách nhà tôi, thì những sách ấy đóng toàn bằng da, mép thếp vàng cả.

(Còn nữa)

1. — Ông *Caton*, nước La-mã, ngày xưa có nói : « Hai người tiên-tri không thể nhìn nhau mà không cười ».
2. — Phương ngôn Tây có câu : « Ai làm giường thì người ấy nằm »
3. — Ông nguyên-lão dùng tiếng *bons enfants* « bảo nhi », nghĩa là những người thật-thà dễ-dãi.
4. — Ông giám mục dùng tiếng *bons diables* « bảo quỉ », cũng nghĩa là thật thà dễ dãi. Trong văn dịch mất cái ý vị hai tiếng khác nhau đó.

Luyện tập quốc-văn

Thư gửi cho bạn tri-âm xa vắng

Quan san đông đã nhuộm màu,
Ấy ai thanh vắng khi cầu bấy nay ?
Niềm riêng thảo-mảo canh chầy,
Bâng-khuâng như tỉnh như say một [mình !

Chi-lan tâm-hữu ơi,

Kể từ nam bắc chia tay, vừng ô-thỏ đã đôi thay hết mấy lần. Ôi ! máy Tạo xoay vần, thói giờ thắm thoắt, mây bay chớp nhoáng,nước thác tên xô,đầu xanh tuổi trẻ,mấy chốc mà tóc bạc răng long, nghĩ cũng đáng ghê thay cái « luồng điện » của thời giờ thực ! Kia mới ngày nào tôi chúng bạn còn gần gụi tấc gang, đôi ta còn cùng nhau mà nay đã quan sau cách trở, kia mới ngày nào tôi cùng bác còn cùng nhau gắng sức ganh đua, ra công vùng vẫy trong nơi học-hải, cùng trường, cùng lớp, cùng bạn, cùng thầy, cùng câu luận-lý, cùng bài địa-dư... dây thâu-tí giải đồng-âm, đôi ta theo gương [illegible], Dương kết nghĩa, nỗi gót Quản-Thúc tương-thân, thực ra bạn của đời ta là bạn tinh thần, bạn tâm huyết, không phải là bạn là mặt, bạn bỏ vở, bạn đầy nhau vào vực thẳm, hang sâu như một số khá nhiều trong xã-hội Việt-Nam ta ngày nay, chỉ lấy « ăn » làm thân, lấy « chơi » làm thiết, lấy cao-lâu tửu quán làm sết sống làm vẻ mặn nồng, còn xu còn bạn, hết xu hết bạn, khi « nặng túi » thì chén chú chén anh, chén tôi chén bác.... rát đến lúc « cạn xu », đến khi tàng bẫn thì lập tức mau chân đánh lẻng, tan tác mọi nơi, sống chết mặc bay, bằng chân như vại !...

Bởi vậy, ngoài giờ luyện tập văn chương, giồi mài kinh sử, đôi ta chỉ lấy cái thú tiêu-rao giải-trí rất « rẻ » rất « dễ tìm », mà lại thanh-tao tao nhã để di-dưỡng tinh-tình thôi. Cùng nhau đôi ta cũng có khi trước chốn biên mai, gốc cây là cỏ-thụ, dưới làn ánh sáng của trăm nghìn vì tinh-tú khi tỏ khi mờ, đối bóng chị à Hằng nga khi thăng khi giáng, khi lồng khi lơ mà ung nhau nào cầm, nào kỳ nào thi, nào họa, nào thơ vần kim cổ, nào chuyện đời Á-Âu, cùng nhau « chung cuộc » để kể ra thực đã rất nên ý hợp tâm đầu.

Cho hay thanh ứng khí cầu,
Khi thân chẳng lọ là cầu mới thân.
Xa xôi kết buộc nên gần,
Thôn lòng đinh Giáp non Thần bấy [nay.

Cùng nhau đôi ta cũng có khi chung gối Ôn-công, luận bàn trung hiếu, sao cho công-nghiệp tuy chẳng được lấy lừng hiển-hách, bia đá quyền vàng, danh tiếng tuy chẳng được « anh hùng đất Việt, hào-kiệt trời Nam », nhưng sao cũng phải lem minh bậc « tử hiếu dân trung, ích nhà lợi quốc » thì mới không đến nỗi thẹn với đóng đối Rồng-Tiên, non sông Lạc Tấn, cũng nữa đến tức hấp hối, mà nhắm, tay buông xuôi, là lúc đã trả sạch nợ đời, an vui nơi cực-lạc, không còn hối-hận chút gì có thể chín suối ngậm cười vì nỗi : ta tả sinh ra đời như thế không phải hại đời, cũng không phải là không có ích cho đời vậy ».

Cùng nhau đôi ta cũng có khi cùng chung mâm đồng mà câu chuyện xưa nay, nào Hán-học trong khi tàn cục, nào Âu-văn trong buổi phôi-thai, nỗi phong-hóa suy-đồi, nỗi lòng người điên-đảo, nào thời-đại kim-tiền thay đen đổi trắng, công xuống thăng, thăng lên ông, muốn sao được vậy, thực dễ dàng hơn đở bàn tay, khiến cho đôi ta cùng nhau đã xiết bao phen đập bàn vỗ án, quắc mắt chau mày, cười cười, khóc khóc !...

Ôi ! cảnh kia vẫn mờ mờ trước mắt, lời đó vẫn văng vẳng bên tai, càng hồi tưởng đến cảnh đó, lời đây, gan vàng càng thêm thắc mắc.

Buồn gì bằng nỗi nhớ mong,
Không chồng mà chửa chẳng đông mà [đầy !

Tình bằng hữu, nghĩa chi-lan, giải đồng cũng đôi ta bấy nay không khác một ngày chia tan,trẻ tạo trêu ngươi, lò ừ khe khắt, có chăng loài mộc-thạch cũng phải cựa mình mà than thở.

Rượu ngon không có bạn hiền,
Không mua không phải không tiền không mua.

Đôi phen văn-phòng vắng vẻ, trăng ngọn đèn le lói, ngồi hiên vắng ngắm nguyệt chênh song, nhìn ngân nghỉ đến bạn vàng xa cách, tưởng như tới câu chuyện xưa nay mà nỗi lòng nhớ bạn lại xiết bao chạnh chứa mạch sầu !

Xiết bao nhiêu nỗi cảm hoài,
Tình trong phố-phủ người ngoài quan [san !

Đường trường cách trở nước non,
Hỏi người tri-kỷ lòng còn nhớ không.

Một trời một bể mênh mông,
Ấy ai hỏ-thỉ ta ngồ-ngồng nơi nao.

Trông ra nào thấy đâu nào ?
Nửa vầng trăng khuyết ta sao giữa [trời.

Song chi-lan tâm hữu ơi,đã là người ai chẳng có thất tình,nào tình thương, nào tình nhớ... Bởi vậy trong lúc sống-sót bời hời, tưởng đến bạn vàng xa vắng, mà cảm tình chan chứa như đó mà thôi. Thực ra, thì ai lại có lăng phải có biệt-ly.

Trăm năm sống ở cõi đời,
Nam-nhi hỏ để ai người khác ai,

Đầu đội hiếu trung hai gánh nặng,
Vai mang hỏ thỉ một tâm đầy.

Đã bị hóa-công sinh ra làm kiếp « râu mày » thì đối với đường « hợp tan » ta cũng cố nén lòng coi là thường mới phải, cốt sao « ở một tấm lòng » là đã, nhẽ đâu theo thói « nhi-nữ thường tình » mà khư khư quấn quít nhau mãi được ! Ta trải bao tự cổ chi kim, nào đăng anh-hùng, nào trang hào-kiệt, nào tay tài-tử, nào khách giai-nhân, có quẩn chi xông pha sương tuyết, giải dầu nắng mưa ! « Tang-bồng hỏ-thỉ, tứ hải vi gia » đó chính là chức trách cần-kíp của kẻ nam-nhi đứng trong trời đất. Xin bác cố gắng công bay bổng đường mây, làm nên kia khác lấy tiếng danh tiếng, vinh minh, tỏ nhà, lợi nước, cuối cùng đó đây là chỗ « khứ nghị thâm giao », cũng được thơm lây chất đính ; trên đường thế-lộ đôi ta gặp gỡ còn nhiều, nỗi tan hợp, hợp tan kia, chớ lấy làm điều đáng nên ấy-này !...

Viết đến đây hãy tạm dừng bút, nỗi riêm xin tạm để thư sau.

Mấy lời tâm-phúc rượt giãi,
Tương-tri nhớ giữ mối là tương-tri.

Đông-quán, Vũ-đình-Trung

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-tu-ước chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

忠孝義節女

Trung Hiếu Tiết Nghĩa kỳ nữ

I. — Song-phượng kỳ-duyên (sự-tích Chiêu-Quân cống Hồ) in lần thứ ba, có đổi lại các bức vẽ mới. Giá **0$90**

II. — Tái sinh-duyên (sự tích Mạnh-lệ-Quân) Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá **0,90**

III. — Tục Tái-sinh-duyên, cũng chia làm hai cuốn : Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá **0,90**

Tiền cước gởi mỗi cuốn 0$20

Thư và mandat xin gởi cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, Trung-Bắc-Tân-Văn, Hanoi.

RẺ LẠ !!!

MŨ TRẮNG BẰNG LIÈGE

Giá đặc biệt **2$50** một cái

HAI-CHINH

74 76 RUE DU PONT-EN-BOIS, 74-76

HANOI

XE Ô-TÔ HIỆU

Rolland-Pilain

12 MÃ-LỰC

Mới rồi đã phá được hết các giải :

Giải *xe đi chơi* và giải *xe đi lấy nhanh*

Cuộc thi trèo trên Tam-đảo lần thứ hai vừa rồi vào hạng trèo giỏi hơn cả.

GIẢI XE ĐI CHƠI

Thứ nhất : xe Rolland-Pilain, 16 phút 42"

GIẢI XE ĐI LẤY NHANH

Thứ nhì : xe Rolland Pilain, 15 phút 28"

Đại-lý ở bản-xứ là :

GARAGE AVIAT

PHỐ HÀNG VÔI — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKINOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, lắm trò-cười, cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày tháng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Một-cước phong tôi chân phế rằng:

Chiếu nay đại Quan phòng của MONTÈS qui-ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng sức dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạ phải thị gửi cho qui Quan-phòng chế-tạng để tỉ tỉnh-già.

Khâm-thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giả, trẻ, dều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai dã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn, từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Dã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Khi cần tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong chu-tất, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Bonnal, Haiphong bán giúp.*

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất

an bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine

Giá 1$80 một hộp

Sao mà nhăn mày nhiều mặt da thịt có ngứa khó ● chịu thì lấy Pommade Cadum thoa cho hết gầy quào làm chi ● cho trốc vảy trầy da.

Lại việc ăn cắp chữ ở nhà in. — Nguyễn-văn-Quỳnh, 24 tuổi, người nhà in Lê-văn-Phúc, số 80-82 phố hàng Gai, bị chủ thưa rằng ăn cắp chữ, thì nay bắt hỏi xong, đã cho tạm tha.

Mất ví tiền. — M. Keppler, nhà số 5, đường Henri d'Orléans trình mất một cái ví, trong có đựng 70 đồng bạc.

M. Bùi-văn-Tinh. 21 tuổi, quán làng Đức-nhê (Hà-đông), trình mất một cái ví, trong có 8 đồng bạc và thẻ thuế thân.

Nguyễn-văn-Khu, 28 tuổi, làm *chauffeur* ở Vĩnh-thịnh (Vĩnh yên) trình rằng mất một cái ví da, trong có một cái bằng văn bằng 6-tô, 7 đồng bạc, và các giấy má vật.

Đinh-văn-Mạch, 26 tuổi, ở Thượng-mạch (Thái-bình), trình mất một cái ví da, trong có cái thẻ thuế thân và 2 đồng bạc.

Mất thẻ. — M. M. Phạm-đình-Bình, 26 tuổi, ở Bạch-mai (Hà-đông) Thành-văn-Tuân, ở Đông tảo (Hưng-yên) và Dương-văn-Hà, ở Vân-đình (Hà-đông) trình mất thẻ thuế thân năm 1925.

Phụ xe đáo-để. — Ng-hữu Ngôn, cai xe, nhà số 47, phố Cửa-nam, thưa tên phụ xe Phúc, lấy mất các đồ đạc ở xe, giá đáng 20 đồng, trốn đi mất.

Vẫn chưa tiết quân đ lừa. — M. Vũ-đình-Do, 40 tuổi, buôn bán ở Giaquất (Bắc-ninh), qua Hanoi, trình rằng bị cô đứa lừa mất một món tiền năm đồng.

Phường ăn cắp. — M. Vũ-k'ắc-Tâm, thư-ký tại phủ Thống sứ, trình có kẻ ăn cắp mất cái ví, trong có 8 $ 50 và cái thẻ thuế thân năm 1925.

M. Ng-v-Ky, 43 tuổi, nhà số 89 phố Sinh-từ, trình tên Phê, ăn cắp cái ví trong có 8 $ 50 và cái thẻ thuế thân, rồi chạy trốn mất.

Tại nhà pha hỏa lò. — M. Trương-văn-Ưng, thư-ký công-nhật, được từ dịch, kể từ ngày 1er novembre 1925.

Ngạch kiểm lâm. — M. Phạm-thúc-Đạt, tỉnh kiểm lâm tập-sự ở Yên-lập (Quảng-yên) nay được từ dịch.

Cái nạn ô-tô. — M. Mousslé ở đường Huế, số 244 có trình rằng ngày 4 vừa rồi, ô-tô của mình đi ở đường Bạch-mai có đụng ngã một người đàn bà làng ấy là Nguyễn-thị-Huệ và một đứa trẻ con 2 tuổi phải thương nhẹ. Hai người bị thương đã đem cả vào nhà thương.

Mấy cái trộm. — Ung-ka-Taine 16 tuổi là người Khách ở phố Tràng-tiền số 17 ăn cắp bóng đèn của nhà máy đèn; Ng-thị-Ba 28 tuổi đi ở vú, nhà ở sau trại hàng hoa, ăn cắp của Nguyễn-thị-Tý ở Hòa-mã mấy cái áo quần, đều phải giải vào Tòa-án.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tòa án Trừng-trị. — Phiên tòa ngày thứ năm 5 Novembre 1925 xử những việc sau này:

Vũ-văn-Kếu ăn cắp 160 $ một phiếu đánh số con Tây-lai vô thừa nhận số 10020 và hai chai quinine của sở than Đông-triều phải phạt giam 8 ngày để còn xét; Ng-v-Các du-đãng phạt một tháng tù; Lý-thị-Lục, Chao-song-Sui và Vũ-thị-Dược cùng can tội chứa đem bán và chứa chấp một người con gái mới 12 tuổi, thì tòa hoãn đến kỳ sau mới xét, mà Lý-thị-Lục được tạm tha vì có kỳ quỹ 100 bạc; Việc MM. Ng-v-Tính và Ng-hữu-Thu tức Sen phạm luật điều thứ 4, chương thứ 9, nghị-định quan Toàn-quyền ngày 18 Novembre 1910, chỉ-dụ ngày 25 Mai 1916 và điều 18, luật ngày 21 Juillet 1856 tức là việc tàu chở hành khách quá hạn đã định hôm đến thứ hai sau mới xử; Trương-văn-Tuyết đánh Trần-thị Lưu bị thương tích phải phạt giam 4 ngày; Hoàng-duy-Xuân ăn cắp một đôi gầy của người Anglais không rõ căn-cước phải ba tháng tù; Ng-thị-Lợi can tội du-đãng phải 8 ngày tù án treo; Hoàng-đình-Cối, dùng thẻ căn-cước của người khác và du-đãng phải một tháng tù; Ng-v-Nhỡ ăn cắp 10 k'los gạo nếp phải 2 tháng tù; Ng-v-Thanh và Đỗ-quang-Đăng, mở nhà trường dạy học tư k ông có giấy phép phải phạt mỗi người 50 quan tiền tây; Hoàng-văn-Lược tức Cèm bỏ việc làm và du-đãng để đến kỳ sau xét; Phạm-v-Văn tức Trần-v-Lộc tức Lợi bỏ việc làm, phải 2 tháng tù; Phạm-trần-Doãn đánh Ng-v-Giai bị thương tích hoãn đến kỳ sau mới xét.

Việc khám sữa tươi. — Hai cái mẫu sữa tươi lấy về phân chất ngày 27 octobre trước thì thấy thuốc xét là thứ sữa hợp vệ-sinh có thể dùng được.

Cái nạn ô tô. — Theo tờ sức của tòa án số 4870 về cái nạn ô-tô xảy ra tại Núi-dèo ngày 1er novembre thì sự Cấm đã tuân hành.

Gái vào tòa án. — Ng-v-Đăng, 17 tuổi, đi ở, can việc ăn cắp 1 p, 39 và chiếc quần đáng giá 2 p 50 của tên Đặng-thị-Sâm bán hàng cà phê ở tàu Chấn-ninh phải giải vào tòa án để xét.

Trốn dâu cho thoát. — Ng-tân-Long làm nghề thợ cạo, qua Haiphong trọ ở nhà số 20, phố Bắc-ninh đã phải bắt tống giam để hậu xét về tội ăn cắp và chứa chấp một chiếc xe đạp, do trát sức tróc nã của tòa án tỉnh Hải-ninh.

Tin sau cùng

Tại bộ thuộc-địa

Văn-phòng của M. Léon Perrier tổng trưởng bộ thuộc địa như sau này: Chánh-văn-phòng: M. Gaston Jaspard, chức thống-đốc thuộc-địa; Chánh phụ văn-phòng: MM. Juvanon, chức cai trị thuộc-địa, Silvestre, chức cai-trị ngạch Đông-pháp; phó văn-phòng: M. Pechoutre, chức cai-trị thuộc-địa.

Đảng xã-hội tại thứ-dân nghị-viện với tòa nội-các mới

Trong khi chánh đoàn xã-hội họp MM. Renaudel, Paul Boncour, Auriol và Montel, tuy không tỏ chức hội-viên tại hội-đồng chánh-trị nữa, song xác nhận rằng chánh đoàn xã-hội phải đãi-huề với các chánh-đoàn khác về tả-đảng như trước.

Chánh đoàn Xã-hội xét rằng nay nên đợi đại-tướng Sarrail trở về, hãy chất vấn về việc Syrie, vậy bản chánh đoàn quyết nghị rằng khi tòa nội-các xin hoãn không bàn đến lời chất vấn vội, nếu có xin nghị-viện đầu phiếu tín nhiệm thì bản chánh-đoàn cũng bỏ phiếu tín nhiệm.

Sau buổi hội-đồng ấy, những ông nghị-viên về phe ưng việc đãi huề với chánh-phủ có nói trong chánh-đoàn xảy ra một cái phong-trào mới, xem chừng lại có thể quay về cái chánh sách tán-trợ cho tòa nội-các được.

(Indopacifi)

Một việc mưu hại quan Thống-quyền quốc-vụ nước Ý

Rome. — Việc mưu hại ông Mussolini bị-lộ. Đã tống giam ông nguyên nghị-viên Zaniboni, và ông nguyên đại tướng Capello. *(Havas)*

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu vừa bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bào-chế L. BLANC 31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2099

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** danh tiếng lâu nay, bán gợi dựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kính lắm.

Có mua nhuộng cho được bột **PHOSPHATINE FALIÈRES** đừng bỏ tính than, ích cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt chuyc, càng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, 55 b, đường La Tocheris. R. C. Paris, 11.365.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SẢN NHIÊN ĐÀI HỌP ĐẠI HỘI ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Trong một giờ chiều hôm chủ nhật 22 Novembre 1925 Xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội Sản-nhiên đài ở ta sẽ đại hội đồng thường niên tại nhà hội ngõ Hàng Mã-mây số 8, Hanoi.

Các việc sẽ bàn hôm ấy định như sau này:

1° Nghe tờ trình của hội đồng quản trị (conseil d'administration);

2° Nghe tờ trình của các ông kiểm khảo (commissaires-censeurs);

3° Duyệt-y tờ trình của hội đồng quản-trị, tờ trình của các ông kiểm khảo, tờ khai số 10 lập, Pilan và các khoản chi thu từ 1er 1924 đến 30 Avril 1925;

4° Duyệt-y các công việc của hội đồng quản trị làm từ 1er Mai 1924 đến 30 Avril 1925;

5° Định việc chia lời;

6° Định tăng vốn hội 4 000 $ lên một vạn đồng (10 000 $);

7° Bầu thay mấy điều ước lệ hội;

8° Bầu lại hội đồng quản trị về năm 1925-1926 và định lương dại lý;

9° Bầu lại các ông kiểm-khảo về năm 1925-1926 và định tiền phụ cấp;

10° Các việc vặt.

Hội đồng Quản trị
Bàn nhiều đại

Tối thứ sáu 6 Novembre 1925

CẢI KIẾN KIỆN CỦ KHOAI

Vở chèo cổ-lương soạn thanh nhiều điệu hát rất hay, tiếu hài rất là thâm thúy. Ban-nội tiếp được nhiều thư của các hiệu quý gửi lại báo diễn lần này bán hôm nào hơn 5 giờ chiều diễn vào tối thứ sáu để các ngài được hài lòng.

Tối thứ bảy 7 Novembre 1925

UYÊN ƯƠNG GIAI NGẪU

Bắc tranh khéo về tình,
Làm người thuở nữ anh hùng sánh đôi.

Tối chủ-nhật 8 Novembre 1925

LÊ THẦN ĐỒNG

Tuồng bi cảm, hết thảy ai
Coi trăm ai đã biết là hay hơn

Tối thứ hai 9 Novembre 1925

TÁI SINH DUYÊN

(Bản thứ 5)

Mới lên bản lợi dụng tiền,
Để thương, để tiếc, để phiền cho ai.

BÁO CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi ở tại Nguyễn-văn-Thân, xã làng Bình-cách, huyện Đông-quan tỉnh Thái-bình, có một đứa cháu gọi bằng bác tên là Nguyễn-văn-Huyên ở làng Bình-cách, huyện Đông-quan, tỉnh Thái-bình, nó là đứa du-đãng chơi-bời lắm, mà đã làm trái mất nhiều tiền của. Nay bỏ xứ thừa nơi cho ông, các ba biết rằng nó nay trở đi đứng có ai cho nó vay mượn nữa. Nếu các ông, các bà mà cho nó vay thì tôi xin bỏ nó là Nguyễn-văn-Thân không có chịu chi trách-nhiệm ấy.

Nguyễn-văn-Thân Nguyễn-văn-Vân
Làng Bình-cách, huyện Đông-quan, tỉnh Thái-bình

Làm trai biết uống trà tàu

Sâm mậu liên tâm, mỗi gói.		0$22
— ô-long,	—	0,20
Thanh thái liên tâm,	—	0,20
Công phát	— —	0,20
Hồng thái	— —	0,18
Vạn xuân	— —	0,16
Bao thiếc chiếu giá thêm.		0,10
Chè gói lẻ mỗi trăm. . .		0,80

Ở xa thêm tiền cước phí.

Nay kính cáo.

SÂM-MẬU TRÀ HIỆU

59 phố hàng Ngang, Hanoi

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mê chữa lậu thì không gì hiệu bằng!

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả; giá dù ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mê dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nốn ống đó

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dù bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

Sắp đến ngày hội Đình-chiền

Trong mấy ngày hội Đình-chiền này, hiệu HƯƠNG-KÝ PHOTO HANOI sẽ dùng thứ máy ảnh tối-tân đi chụp các cuộc vui. Lại xin nói để các nhà chơi ảnh biết rằng những đồ dùng về việc ảnh ở hiệu HƯƠNG-KÝ bán rẻ ngang giá với các hiệu bên Pháp.

Rượu DUBONNET

là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

TÉLÉPHONE N° 126 — ADR. TÉL. MAGARÉUNIS

BÁN XON SAU KHI SOÁT SỔ

KHẮP CÁC GIAN HÀNG ĐỀU CÓ HÀNG BÁN RẺ

Extrait aux fleurs Varel. Lọ nhỏ một lọ.	2 fr. 00
Phấn hạng tốt. Gelle Lubin, Violet, v. v.	3 fr. 00
Đồng-hồ kền Vỏ đơn, mặt mạ bạc, máy ngựa, lên cót giây được 24 giờ, 18 lignes.	45 fr. 00
Bút máy Gold Stard, bằng nhựa, ngòi vàng 18 carats	28 fr. 00
Khung ảnh Hộp đơn, Khổ carte postale	2 fr. 50
Kính đeo mắt tròn, gọng écaille, thẳng hay cong.	6 fr. 50
Đồ đồng Đỉa, hạng thấp, mỏ kền 14 lignes chiều cao 26 c/m.	32 fr. 00
Đèn dầu tây, chân vuông, mỏ kền 14 lignes chiều cao 34 c/m.	50 fr. 00
Chén cà phê faience trắng Hình rại có địa	2 fr. 00

EDITE PERSALE N° 40

TAM-TINH-Y-QUÁN

Phố hàng Ghế-gụ, số 16, Nam-định

Hiệu Tam-tinh có thầy thuốc xem mạch, biết thực hư hàn nhiệt, trị bệnh biết hoàn căn bản cần, hoãn tán cao đan chế huyền cực tinh vi, chữa đủ các bệnh mới lâu đủ nguy đủ trọng, sớ sống phác gồm chữa cũng được hồi sinh khởi tử, người giầu có lấy phải giá, người nghèo cũng quá không tiền xin thuốc cũng cho, chữa các bệnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, hoạt tinh, lãnh tinh dương suy không cứ, đàn bà kinh nguyệt không đứng, huyết ít, huyết đen, huyết hư, huyết nóng, khí hư sích bạch đái, hòn cục hoặc sinh thủy gia liền nước sinh ra trăm chứng không để là các bệnh không nuôi, các chứng đi ra bụng đau lúc kinh quyn bụ lúc, bọc đầm xuyên, thổ huyết, khạc huy , nục huyết, ho huyết ra huyết, băng huyết, phong thấp có chứng bất toại tê bại, phù thũng, giá mỗi hộp hay là chai 1 đồng

Đau mắt cũng cứ hay a lông mi hàn hiệu chỉ cần nửa giờ thì khỏi mà mắt không có sưng mắt nữa! Đồng Tiền con cam kinh đoan xuyên ấ li mỗi chai 5 hào

Lão và giang mai tiền-hóa chứa khỏi và giải nọc, không tốn nhiều lại sinh đặc như thường giá chai 1 đồng, thuốc hào tác dụng như thuốc tiêm lang-bai. Thuốc bổ sẽn những công bổ hoàn giá trị trai nữ đều dùng được mỗi hộp 1 đồng

Thuốc cai ở phiện ngày nào ăn bằng đó không khỏi không vật và đi làm được, hàng nhất 3 chai, hạng 2 đồng, chỉ cần 1 chai là khỏi xin viết thư về kể bệnh bản hiệu gửi cách lĩnh hóa ... [illegible]

Thuốc hiệu

ASPIRINE

DES

USINES du RHÔNE

là thuốc để uống trị những bệnh
Nóng lạnh, sổ mũi, rệm mình
các chứng rết cứ
Nhức đầu, nhức óc, nhức răng
Đau mình, đau mỏy, đau lưng
Nhức gân cốt, trật cổ
có bán từng trong các nhà bán thuốc
Phải đòi hỏi
cho đặng hiệu "USINES du RHÔNE"
mới chắc thuốc tốt, tinh trong
và thiệt hiệu-nghiệm

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giúp.

Mắc bệnh giúp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giúp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯƠU
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì CHẮC DẠNG KHỎE MẠNH LUÔN
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm sẽ
tới sau. Ấy là tại vì ăn không tiêu mà sanh ra
Thuốc nước này trị các chứng bịnh:
NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU,
NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT,
KHÔNG THƯ THỚI

BÁN TẠI Nhà ông Lương-Y DEHAUT 142 Faubg St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy ngàn thuốc.

SÁCH LUẬT

Quan-phủ Emile-Luong, *A. Degrais de la Batie*, giáo-sư Trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn mới in luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. 3$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international (privé) giá. 3.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 2.00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 4.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

CHU' TÔN!

ai muống ngàn ngừa che thân

CHO KHỎI ĐAU

NHỨT LÀ

Khan cổ, đau đóc giọng,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯƠN

VALDA

Hơi thở đã thông mà lại được
Thích ăn cảm mạo thương hàng
Đầu có thở hít buột hơm đó dãy
hay là có vật đọc.

Thì cũng Khỏi lo đau

Còn có đau:
Sổ mũi. Khan cổ, Khao tiếng.
nóng-lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tối lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh nghiệm.
Coi cho kỹ trên nắp hộp
có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

PHÀM,

Thứ chè T'I thơi quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, it lâu thì nhạt nhẽo. Bầy là hạng chè già là cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí khách muốn tránh sự biến-động xin cứ trực tiếp quá bộ chiếu cố cho hãn hiệu lại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 36, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khach, Haiphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định
Kính-cáo

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÀN

Neurinase

Ai mà làm lụng một nhọc thái quá, cử động nặng nề, buồn rầu ngĩ ngợi thì thường hay mắc phải bệnh thương gàn, khi đã bị bệnh thì đêm không ngủ được chẳng còn gì nguy-hiểm cho bằng là không ngủ được, mà nhất là ở các xứ nóng thì lại càng phải nghỉ ngơi. Nếu không thì mỗi buổi sáng dậy thấy trong mình mệt nhọc, không làm gì được.

Thuốc *Neurinase* là của một viện học-sinh cũ ở viện Pasteur thành Ba-lê tìm ra. Thuốc này làm cho gân cốt bình yên và ngủ được êm đềm, lại thêm bổ bổ.

Người già kẻ trẻ uống đều được cả.

Ở các hãng bào-chế lớn đều có bán cả.

2066

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người mình bủng, hay xanh xao, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới nổi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chính lống mấy đọt.

Giá tiền 0$90

CÒN GÌ THÚ BẰNG

TRƯỚC KHI ĂN CƠM

UỐNG MỘT CỐC

PERNOD

Giải khát và ngon cơm

Bán tại LUCIA Haiphong,
và khắp các chi điểm các tỉnh.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

MỰC HIỆU
JOLY
TỐT HƠN
các thứ mực khác

PACHOD Frères & Cie Lyon

2064

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy.	0$95
Nước hoa Pompéia.	0.95
Nước gội đầu Pompéia .	0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . . .* Giá: 1$25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . . .* Giá: 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giúp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: 1$30

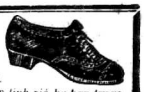
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá: 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

---

ĐA TỐT GIÁ HẠ

Thưa các ngài.

Bản-hiệu xưa nay đóng giầy vẫn dùng các thứ da tốt, các ngài đã dùng qua đều rõ, vậy tuy bản-hiệu lại xin tính giá hạ hơn trước, xin các ngài chiếu cố, bản-hiệu mới có thứ kem đánh giầy nerni khỏi mở và khỏi rập, khi bôi để nửa giờ sẽ đánh, thì đa mềm lắm (Crème VERNISIAN).

NGUYỄN-TIẾN-HAM dit THUẬN-THÀNH
Bottier – Chapelier
7, Rue des Caisses Hanoi
(Có ca-ta-lô để biếu các ngài)

Độc-quyền đại-biểu: DIETHELM & Cie
46, Avenue Clémenceau, Haiphong

PHILIPS

用耐廉價

飛利浦電泡

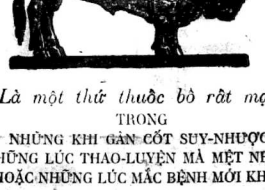
防霧里第南洋行

THUỐC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

LABORATOIRES BYLA 66, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (FRANCE)